

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate:
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Načela in dejstva

Da politika ne pozna morale, to je dejstvo, ki je staro že toliko let, kolikor človek živi na zemlji. Novo je samo to, da je Italijan Machiavelli to dejstvo povzdignil v načelo, ki naj vodi vsakega državnika. Ta položaj se tudi po minuli vojni ni izpremenil, čeprav so državni ustvarili Zvezo narodov ter sklenili celo vrsto paktov, ki temeljijo na skrajno moralnih principih miru, medsebojne vzajemnosti narodov in brezpogojne zvestobe pogodbam. Pogodbe se držijo, dokler to kaže, in se prelomijo, če niso več v interesu te ali one stranke. Nekaj takega se pripravlja tudi sedaj, ko so Japonci povzdignili marionetno državo Mandžukuo v cesarstvo, kateremu so postavili na čelo potomca starodavne mandžurske dinastije, ki je dve stoletji vladala ves Kitaj.

Dočim je Rusija skrajno vznemirjena, da dobi na svoji sibirski meji tako nevarnega sosedo, kakor je od Japonske popolnoma odvisni Mandžukuo, ki ogroža vse njene tihomorske postojanke, se v Ameriki zadnje čase kaže diplomatski preobrat, ki bo marsikoga presenetil, ki še verjame v to, da v politiki obstajajo kakšni absolutni, trdni in nespremenljivi principi. Saj smo skorajda vzrasli v prepričanju, da sta Amerika in Japonska nepomirljiva nasprotnika. Če je Zveza narodov, ki se sicer odlikuje po vsečem drugem, nego po neomajni zvestobi svojim načelom, imela pogum, da vztraja na nepriznanju stanja, ki ga je ustvarila z vojaškim pohodom v Mandžurijo Japonska — potem je bila to v prvi vrsti zasluga USA, ki je nepobito dokazovala, da je korak Japonske v popolnem protislovju tako z mednarodnim pravom kot takim, kakor z vsemi pogodbami in obveznostmi, katere je Japonska sama podpisala z velesilami. Sedaj pa imamo zanesljivo poročila, da je predsednik Roosevelt, ki je postavil na glavo vse gospodarske principe in socialne tradicije severne Amerike, namerava izvesti revolucijo tudi na zunanje-političnem polju. Napetost med Ameriko in Japonsko je očitno nekaj, kar Rooseveltu ne gre v račun. Kot praktičen človek, ki se od principov ne da preveč vezati, če so na poti realnim interesom države in naroda, je Roosevelt prišel do prepričanja, da je napetost na Tihem oceanu škodljiva gospodarstvu USA, ki ga hoče predsednik rešiti sedanje krize, kar med drugim zahteva, da se sev. Ameriki svetovni trg odpre, ne pa zapre. Ker Roosevelt dobro ve, da Japoncem ne bo mogoče iztrgati Mandžurije razen z vojsko, ki je pa prav nobeden neče in ne želi, zato je prišel do čisto logičnega sklepa, da je najbolj pametno, če Mandžukuo prizna z vsemi posledicami, ki jih je to dejstvo na Daljnem vzhodu ustvarilo (semkaj spada tudi okupacija Džehola in počasno prodiranje Japoncev v ostalo Mongolijo). Na ta način si Amerika zagotovi novo mesto v bogatem gospodarskem in trgovinskem prometu Mandžurije in mongolskih pokrajin in si lahko tam v sporazumu z Japonsko ustvari tak položaj, kakor ga ima v ostalem Kitaju, ne da bi ji moralo politično prvenstvo Japonske v tem delu sveta prizadevati pregled. Najnovejšo prijateljstvo med Ameriko in Rusijo Roosevelt ne bo oviralo, da začne Japonski prijazno politiko, ker ga na Rusijo itak ne veže ničesar drugega, kakor gospodarski interesi, ki se dajo čisto lahko urediti, četudi je v Mandžuriji gospodar Japonska. Red, ki ga je Japonska uvedla v bivši zamemarijni provinci Kitaja in nova prometna pota ter pristanišča, ki jih gradi in jih bo še gradila, bodo interesom Amerike na gospodarskem razvoju te dežele le služila.

Razgovori, ki se v sedanjem momentu v tej smeri vrše med Ameriko in Japonsko, pomenijo veliko olajšanje tudi za Veliko Britanijo. Sporazum med Ameriko in Japonsko bo odstranil nevarnost, ki jo ima japonska ekspanzija na Tihem oceanu za britansko svetovno cesarstvo. S tem so za Anglijo rešeni vsi problemi in angleški admiralat si bo lahko prihranil milijarde in milijarde za nove bojne ladje. Da je Japonska v resnici pripravljena odreči se ekspanzivnim težnjam na jugovzhodnem in jugozahodnem Tihem oceanu ali pa jih vsaj zelo omejiti, dokazuje dejstvo, da Roosevelt resno misli na to, da Filipinom vrne popolno neodvisnost in da opusti na Filipinskih otokih vsa vojaška in mornariška vojna oporila. To je mogoče le, če obstoji, oziroma če se bo sklenil splošen politični pakt med Japonsko in Združenimi državami na podlagi, da se Japonska omeji na razširjanje svojega političnega vpliva v Mandžuriji in Mongoliji, kjer je nevarna samo Rusija, ne pa Ameriki. To pa bi seveda pomenilo ogromen plus tudi za Anglijo, ki ima v Aziji dva nasprotnika, Rusijo in Japonsko, in ima ves interes na tem, da Japonsko zopet pridobi nazaj, da ji bo služila kot protiutež proti Rusiji, kakor ji je v to svrhu služila kot zvesta zaveznica pred svetovno vojno. Preusmeritev ameriške vzhodnoazijske politike pa ne bi razbremenila samo Velike Britanije, ampak tudi Francijo in Nizozemsko ter vse ostale velesile, ki so itak napram Japonski tudi v momentih največje napetosti vodile politiko previdne rezerviranosti, da ne prelomijo z mogočno državo, ki jim je lahko v veliko škodo, pa tudi v veliko korist. Kar se tiče Rusije, bo pač, ako se bosta Japonska in Amerika rešili sporazumel, morala vgrizniti v kislno jabolko in svojo politiko na Daljnem vzhodu v tem smislu preorijentirati.

Edini, ki bi bil radi take preorientiranosti v Aziji blamiran, bi bila Zveza narodov, ki je kakor znano, predlanskega leta slovesno sklenila, da velesile Mandžukuo ne smejo priznati. Ta sklep je bil celo zelo mil, ker je Zveza narodov imela pravico skleniti gospodarski bojkot in če treba tudi politične represivne odredbe proti Japonci,

Viharna vladna kriza v Španiji

Pripravljena je na rdeči udar...

Lerroux

Madrid, 1. marca. TG. Danes dopoldne je predsednik vlade Lerroux podal demisijsko celokupno vlado, ker predsednik republike Zamora ni hotel sprejeti delnih demisij finančnega ministra Martinez Bariosa in notranjega ministra Lere, ki pripadajo oboje levi krilu radikalne stranke ter sta dobila nalog od framasonskih lož, da nadalje ne smeta več sodelovati v sedanji vladi. Lerroux se je na vsak način hotel vzdržati na vladi, toda predsednik republike je pod vtisom poročil, ki so ves dan deževala iz raznih krajev Španije ter brez dvoma tudi pod pritiskom političnih voditeljev, zahteval, naj vlada odstopi in se sestavi nova vlada po novih vidikih. Ko je Lerroux zapušča predsedniško palačo, je izjavil časnikarjem, da je svetoval predsedniku republike radikalno vlado, ki bi se oslanjala predvsem na desničarske stranke.

Ogorčenje na desnici

V političnih krogih, kjer vlada splošna zmeda, smatrajo, da bo Lerroux dobil nalog, da sestavi novo vlado. Toda ponekod govorijo tudi o možnosti, da se razpusti parlament, kar pa pametni politiki smatrajo za zelo riskantno preizkušnjo, ki bi je dežela brez velikih nemirov bržkone ne mogla prenesti. Desničarske stranke namreč, ki so sedanjo vlado podpirale, so nekoliko ogorčene nad tem, da kljub velikanski zmagi, ki so jo izvajale pri zadnjih volitvah, njihovo sodelovanje z vlado ni prineslo prav za prav nobenih koristi in da je vlada sicer sprejela njihovo sodelovanje, ne da bi bila izpolnila niti eno danih obljub. Zato so desničarske stranke naklonjene misli, da bi pri novih volitvah Španijo naravnost preplavile in jo znova zgradile, četudi bi morala pasti obstoječa ustava. Ogorčenje desničarskih strank je tudi upravičeno, kajti v parlamentu imajo prav udarno večino nad 67 poslance, ki pripadajo opoziciji. Lerroux je hotel le telovaditi na sredi med levico in desnico ter se je skrbno izogibal vsake potrebe, da bi se vezal niti z desnico niti z levico.

Tudi monarhistične stranke so skrajno nezadovoljne, ne samo z Lerrouxom, ampak tudi s strankami, ki jih vodi Gil Robles, ki mu očitajo, da ni znal izkoristiti svoje zmage na volišču in da niti ni uspel, da bi se bili preklkali proticerkveni zakoni, da bi se znova dovolila denarna podpora Cerkvi in cerkvenemu osebju in da bi se proglasila splošna politična amnestija v korist vsem desničarjem, ki sedijo v ječah, obsojeni zaradi političnih dejanj, ki so jih izvršili še pod prvo revolucionarno vlado.

Framasoni in socialisti preže

Ker je stališče desničarskih strank tako jasno izpovedano, se je predsednik republike brez dvoma ustrašil posledic, ki bi morale nastati, če bi se razpustil parlament, ker bi tudi levčarske stranke to priliko izrabile, da ustvarijo nov kaos v državi. Socialistična levica do nečesa sicer še ni izdala nobene manifestacije, v katerem bi bila izjavila svoje stališče v sedanji vladni krizi. Nekateri mislijo, da so socialisti nekoliko preplašeni zaradi poraza njihovih smiseljenikov v Avstriji in da se skrbno izogibljuje vsaki skušnjavi, da bi predčasno kršili disciplino in postali žrtve nepravilne prenapetosti, kot se je zgodilo socialnim demokratom v Avstriji. Kljub tej navidezni zunanji rezervi pa je Vaš dopisnik dobil od vodilnega socialističnega poslanca nedvoumno izjavo, da bo socialno demokratska

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: Od časa do časa padavine. Temperatura bo od zapada sem polagoma pojenjala. Širokalo vreme.

ki je tako kruto kršila svoje obveznosti kot članica Zveze narodov. Prepričani smo, da si Zveza narodov takega desaviliranja svojega stališča ne bo vzela preveč k srcu, ker ni nobenega dvoma o tem, da takrat, ko je storila teoretični sklep, da se nova mandžurska država ne sme priznati, tega ni tako brezpogojno mislila, kakor se je zapisalo. Zveza narodov je dobro vedela, da če ne bo Japonske direktno prisilila, da se iz Mandžurije umakne, tudi njen sklep o nepriznanju nima nobene realne vrednosti, kakor se je to tudi v resnici pokazalo, ko Japonci po sklepu Zveze narodov niso samo v Mandžuriji ostali, ampak so zapustili Zvezo narodov in še anektirali sosedno kitajsko provinco. Nauk iz tega je, da se narodi in države ne smejo zanašati popolnoma na nobeno mednarodno mirovno ustanovo ali pogodbo, ampak da morajo računati z dejstvi, kakršna žal na tem nepopolnem svetu so.

Framasoni in socialisti so izsilili vladno krizo - Desničarske večinske stranke so pripravljene z orožjem v roki braniti Španijo pred boljševiško revolucijo

stranka v zvezi s sindikalisti in komunisti takoj proglasila splošno stavko, če bi predsednik republike poklical Gil Roblesa, da sestavi novo špansko vlado. Dodal je, da smejo računati na pomoč vseh komunističnih strank in da imajo za seboj tudi neomejeno podporo framasonskih lož, ki imajo pod svojo kontrolo tudi domala polovico Lerrouxove radikalne stranke.

Predsednik republike okleva med desnico in levico

Stališče predsednika republike je zaradi tega zelo težavno. Po svojem verskem čustvovanju se on nagiblje čisto odkrito proti desnici, zaradi česar je izpostavljen neprestanim krutim napadom socialistične in framasonske levice. Nadalje pa ve Zamora tudi to, da bi izpostavil Španijo novim revolucionarnim podvigom, če bi se vdal levčarskemu pritisku in poveril sestavo vlade levčarskemu kandidatu.

Mobilizacija političnih pokretov

Medtem ko se v teh sunkih in protisunkih le mučno razvija vladna kriza, se opaža, kako se po vsej Španiji, sodeč po poročilih, ki neprestano vrejo v prestolico, dvigajo pokreti, ki že mobilizirajo za vsak slučaj svoje oborožene bojne odrede. Tako se je nečoj zglasila pri madridskem županu delegacija gradbenikov, hišnih posestnikov in trgovcev in mu je izjavila, da mu stavlja svojih 52.000 oboroženih članov na razpolago za vzdrževanje javnega reda. Ravno tako so se danes popoldne zbrali učitelji, ustvarili enotno fronto ter dali članom nalog, da so pripravljene, da jih vsak trenutku vpolkijejo v službo reda in miru. Fasistična milica šteje, kakor znano, 20.000 oboroženih članov, ki so pripravljene, da vsak hip nastopijo. Tudi Gil Roblesova organizacija ni mirovala in je zbrala okrog sebe nad 40.000 mladih ljudi, ki so pripravljene, da takoj prevzamejo katerekoli službo, ako bi socialisti proglasili splošno stavko. Zelo resen pokret se je za-

čel v večernih urah tudi pri poštnem in telegrafskem osebju, in sicer na pobudo številnih uslužbencev, ki so vsled nedavnega štrajka bili odpuščeni iz službe. Odločitev bo morala pasti še noč, ker se državna oblast ne bo smela izpostaviti nevarnosti, da bo jutri zjutraj brez vsake zveze z ostalo Španijo. Skrajno resne vesti so prišle v Madrid tudi iz Barcelone, kjer je baje novi katalonski predsednik izjavil, da bo takoj proglasil popolno neodvisnost Katalonije v primeru, da bi desničarske stranke sestavljale novo vlado.

Santiago Alba svetuje „politično premirje“

V ta politični dirindaj, v to obojestransko razljanje z orožjem pa so zelo pomirjevalno padle besede Santiaga Albe, predsednika parlamenta in še vedno oboževanega junaka Španije, ki je poslal vsem političnim voditeljem zelo ljubeznivo vabilo, da naj izpovedo svoje minimalne programe, ki bi se takoj vzeli v razpravo v parlamentu. Na ta način bi se ustvaril nek vsem strankam skupen, najnovejši program, ki bi se izvajal v nekem političnem premirju vse dotlej, da ne bi bil popolnoma izvršen in da bi nastale v Španiji takšne prilike, ki bi strankam dovolile, da preizkusijo svojo moč zopet na javnem volišču.

Kakšna bo nova vlada

Madrid, 1. marca. p. Predsednik republike Zamorra je danes takoj začel s konzultacijami vodilnih politikov. V političnih krogih sodijo, da bo tudi nova vlada sestavljen dosedanjim predsednik Lerroux. Vladno večino bi tvorili desničarski radikali, Katalonci ter agrarci. Poleg tega pa bi Lerroux podpirala tudi katoliška skupina pod vodstvom Gil Roblesa, ki se je sprijaznil z republikansko ureditvijo Španije. To tudi odgovarja stališču katoličanov, ki so priznali republiko, zlasti odkar jim je to svetoval Vatikan.

Iz sovražnikov so postali prijatelji...

Poljska in Nemčija gradita mir

Varšava, 1. marca. Pat poroča: Prav v kratkem bodo v Varšavi podpisali protokol, ki bo dokončno spravil s sveta gospodarski spor, ki obstoji še od leta 1925 med Poljsko in Nemčijo. Protokol bo pred vsem odredil ukinitve medsebojnih prisilnih ukrepov, ki sta jih obe stranki izdajali v teku carinske vojne. Dalje bo protokol obsegal določbe o prometu blaga, o črtanju nekaterih omejitev itd. V protokolu

bodo tudi določbe o prevozu živine za zapadno in severozapadno Evropo čez Nemčijo in Poljsko. Med drugim se navajajo posebna določila o prevozu te živine po Kielskem prekopu. Zapisnik bo tudi vseboval določbe o izvozu poljskega železa in sporazum o razdelitvi rednega pomorskega prometa na Baltski obali med nemškimi lukami in lukami poljskega carinskega teritorija.

Italija in Podonavje

Boksterska politika

Italijanski tisk se plašljivo umika in si pere roke

Rim, 1. marca. b. Sestanek Mussolinija z dr. Dollfusom in Gombosom bo še v teku tega meseca. V italijanskih uradnih krogih izključujejo možnost sklenitve politične zveze med Italijo, Avstrijo in Madjarsko. Istotako se izključuje možnost carinske unije. Pri tem se poudarja, da Italija ni nikdar pokrenila in to velja tudi za bodoče take iniciative v tej smeri. »Giornale d'Italia« naglašja, da se bodo rimska pogajanja vodila popolnoma v duhu italijanske spomenice za ekonomsko organizacijo Podonavja. Isti list piše, da je Italija vedno odklanjala politične bloke in zveze, ker je smatrala, da je ta politika škodljiva splošnim evropskim interesom. List obžaluje, da nekateri še vedno dvomijo o iskrenosti Italije in se hudo jezi, da ne priznajo, da ima čiste namene. Najbolj žalostno pa je, da ta dvom pred vsemi

drugimi izražajo nemški listi, posebno pa Hitlerjev »Völk. Beobachter«. Zelo zamerja temu listu, ker je v svoji kampanji proti Italiji registriral tudi vest o skorajšnji restavraciji Habsburžanov, ki se bo izvršila pod italijanskim klobukom in ker je pri tem v nekem dopisu iz Prage poudarjal, da češki tisk hlabro gleda na vsako Mussolinijevo kretnjo, ki misli, da je zmagovalac v avstrijskem vprašanju. Ta trditve je tako ogorčila »Giornale d'Italia«, da odgovarja »Völk. Beobachterju« tako-le: »Kdor pripisuje Mussoliniju take namere, ta dokazuje s tem, da sploh ni sposoben, da Mussolinijevo politiko razume. Mussolini je povzdignil svojo politiko v zelo visoke sfere in se ga ne sme dolžiti, da vodi politiko kakor bokserji, kjer vedno odloči močnejši nad slabejšim.

Izjava o namenih Habsburžanov

Pariz, 1. marca. AA. V zvezi z glasovi, ki so se zadnje dni razširili v vsem evropskem tisku o možnosti povratka bivšega nadvojvode Otona na habsburški prestol, poroča bruseljski dopisnik pariškega »Journala« svojem listu, da mu je madjarski general Kerecz, ki je najbolje poučen o namerah nadvojvode Otona in bivše cesarice Zite, dal v dvorcu Stenokerselu tole izjavo:

Nadvojvoda Oton je poslušen sin in se v vsem pokorava zapovedim svoje matere, cesarice Zite je pa na glasu pametne ženske in bi jo za njen takt mogli zavidati tudi mnogi stari in izkušeni diplomati. Ni dvoma, da tudi cesarica Zita sama sanja o vrnitvi svojega sina na habsburški prestol, toda cesarica Zita misli, da čas za to še ni prišel, ker bi velesile videle v vrnitvi Habsburgovcev poriranje samih temeljev miru. Cesarica Zita prav

tako ve, da se tej restavraciji upirata tudi Mala zveza in Francija. Cesarica je doživela grenko izkušnjo pri dogodkih meseca oktobra 1921 in je sklenila, da se ne bo nič več spuščala v hazardna podjetja.

Monarhistični pokret, je nadaljeval general Kerecz, se seveda v zadnjih tednih zavzel precejšen razmah, toda ne v Avstriji ne na Madjarskem položaj za vrnitev Habsburgovcev še ni popolnoma zrel, ter je zato treba v tej smeri nadaljevati delo, da se doseže popoln uspeh. V glavnem, je zaključil general Kerecz svojo izjavo dopisniku »Journala«, je cesarica Zita mnenja, da bi v današnjih razmerah pomenil poskus prevrata nezmisljen in blazno podjetje in da je zato treba za vrnitev nadvojvode Otona v Budimpešto ali na Dunaj počakati ugodnejših prilik.

Pogreb škofa dr. Premuša

Zagreb, 1. marca. b. Danes dopoldne je bil zelo svečan pogreb pokojnega belgradskega in smederevskega škofa ter zagrebskega generalnega vikarja nadškofa dr. Dominika Premuša. Njegovo truplo je ležalo do 10 v nadškofovski kapeli, kamor so prihajale ogromne množice ljudi, da se zadnjič poslovijo od pokojnika. Na krsti je bilo mnogo vencev in cvetja. V Zagreb so prišli vsi cerkveni visoki dostojanstveniki in številne delegacije. Ob 10 se je zbrala pred katedralo velika množica ljudi, ki je čakala, da se udeleži žalnega sprevoda. Točno ob 10 se je zaprla krsta za pokojnikom in na njen pokrov so položili mašno knjigo. Istčasno je pričelo zvoniti v vseh cerkvah. Žalni sprevod se je pomikal iz kapele v katedralo. Kondukt je vodil novi generalni vikar dr. Sališ-Seewis. Po blagoslovitvi krste je zapel zbor dijakov nadškofovske gimnazije žalosno.

Žalnega sprevoda so se med drugimi udeležili kanonik dr. Radičević, ravnatelj nadškofovske pisarne Janko Barle, odposlanec Nj. Vel. kralja, pomočnik komandanta 4. armadne oblasti, divizijski general Jęsa Damjanović, ki je v imenu vladarja izrazil nadškofu dr. Bauerju sožalje zaradi smrti dr. Premuša. Poleg kraljevega odposlanca je bil ban savske banovine dr. Perović, za njim so bili predsednik kasacijskega sodišča dr. Čimčič, banski načelnik in banski svetniki, mestni podžupan Pavlin, pravoslavni metropolit Dositej, predstavnik protestantske cerkve župnik Becker kot zastopnik dr. Poppa, ki je bil odsoten, predstavnik jevrejske občine nadrabini dr. Schwarz in predsednik dr. Kohn, senator dr. Frangeš, predstavniki visoke komercialne šole, šef policije, upravitelj nadškofovskih posestev, predstavniki raznih katoliških korporacij in katoliške akcije, zastopniki društva Sv. Jeronima ter ostalih

mešanskih organizacij. Bil so tudi predstavniki Jadranske Straže s predsednikom Kulmerjem na čelu, predstavnice Jugoslovanske narodne ženske zveze ter drugi. Papeškega nuneja Pellegrinetti je zastopal dr. Dionizije Njaradi. Nadalje so se pogreba udeležili: belgradski nadškof dr. Rodić, mariborski škof dr. Tomažič, krški škof dr. Srebrnič, djakovski škof dr. Akšamović, senjski škof dr. Starčević, zastopnik sarajevskega škofa kanonik Alapović, zastopnik banjaluškega škofa Ivaniš in trije Premušovi sošolci, ki so ga preživeli in sicer: višji državni pravdnik dr. Čurlić, advokat dr. Siebenstein in advokat dr. Prebeg.

Pred krsto je stopal škof dr. Sališ-Seewis, ki je vodil kondukt ob asistenci kanonikov Lončarja, Kapiča, Someka in drugih. Za krsto je bila pokojnikova rodbina, nekaj kmetov in kmetice, nato pa veliko število mešanstva. V katedrali so truplo pokojnega dr. Premuša položili na katafalk. Corkev je bila polna ljudstva. Škof dr. Sališ-Seewis je daroval črno sveto mašo. Nadškof dr. Ante Bauer, ki je zaradi zadnje bolezni še zelo slab, se ni mogel udeležiti žalnega sprevoda, pač pa ga je opazoval z okna ter molil. Po maši je imel kanonik dr. Štefan Bakšić daljši govor, v katerem je poveljeval plemeniti dela pokojnega škofa dr. Premuša ter govoril tudi o nalogah in pomenu duhovnikov.

Ob 12.15 se je žalni sprevod pričel pomikati iz katedrale. Krsto z dr. Premušem so naložili na mrtvaški voz, nakar je sprevod šel proti Kaptolu skozi Novo mesto. Truplo dr. Premuša so spustili v kaptolsko grobnico na Arkadah. Pogreb se je pričel ob 10 in se je končal točno ob 13.15. Kako zelo je bil priljubljen dr. Premuš, je dokazal današnji žalni sprevod, ki se ga je udeležilo ogromno število ljudstva.

Proračunska debata v Narodni skupščini

Belgrad, 1. marca. m. Na snočnji seji narodne skupščine je za Gajskom in Davidovićem govorilo še nekaj poslancev, na kar se je seja zaključila.

Današnja seja narodne skupščine se je pričela davi ob 8.

Prvi je govoril Nikola Marković, ki je pletiral za varčevanje. Dr. Dragutin Kostić napada delovanje ekspertnih ustanov. Glasoval bo za proračun. Vlada Stanišić je govoril proti nametanju žensk v državni službi. Glasoval bo za proračun. Ante Kovač je v svojem govoru pletiral za možato odklanjanje vsega, kar je na poti jugoslovanski ideji. Prosvetno ministrstvo bi moralo izvajati duhovno unifikacijo. Sedanje učne knjige so po mnenju Kovača premalo jugoslovanske. Kovač govori nadalje o potrebi ločitve Cerkve od države, a samovolji učiteljev in o vzgoji mladine ter pravi, da se je na Sirosmajerjevi proslavi po nekaterih krajih na Hrvatskem poudarjal.

Za učitelje pravi, da ne prihajajo iz učiteljske dovolj jugoslovanske vzgoje. Enak položaj je tudi na srednjih šolah. Na univerzah prevladujejo komunisti, separatisti in sportniki. Univerzitetni profesorji so po mnenju Kovača, destruktivni. Je proti temu, da bi se vzdrževale štiri pravne in dve katoliški teološki fakulteti. Po njegovem mnenju tudi v književnosti ni jugoslovanskega duha. Pravi, da se sedaj nimamo matice jugoslovanske, ampak samo matico srbsko, hrvatsko in slovensko, da je premalo jugoslovanskega duha tudi na znanstvenih akademijah. Napada upravo ireh gledališč, češ, da dajejo premalo narodnega programa, premalo jugoslovanskega, čeprav od države prejema subvencije itd., itd. Končno je napadel Svetozarja Pribičevića zaradi njegove zadnje brošure »Novoletno pismo Srbom«, v kateri jih poziva na ilegalno akcijo, da bi se na ta način osvobodili Hrvati od Srbov. Kovač izjavlja, da se bo prejel pogrezniti Velebit planina v morje, da se bodo prej posušile Sava, Drava, Donava in Drina, preden se bodo Jugoslovanci odrekli svoji unitaristični državi in svojemu narodnemu edinstvu. Glasoval bo za proračun.

Za njim je govoril Nikola Preka o raznih aferah. Nato izjavlja, da se politika njegovega kluba (Narodni klub) v osnovnih vprašanjih naše državne politike ne razlikuje od stališča vladne večine. Glasoval bo proti proračunu.

Za njim je govoril predsednik vlade Nikola Uzunović, ki je med drugim dejal:

Škandal Stavijski še vedno narašča

Strašen pogled v framasonске brloge

Pred sodišče pride več bivših ministrov

Danes ni nobenega dvoma več, da je bil sodnik Prince umorjen in da je to delo framasonске malije. To je potrdil sedaj najvišji sodni funkcijonar Francije, prvi predsednik kasacijskega sodišča Lescouvé, ki je podal obširno poročilo pravosodnemu ministru Cheronu. Na podlagi tega poročila je ministrski svet sklenil, da bo vlada zahtevala izročitev cele vrste bivših ministrov in poslancev. Kot glavni krivci so označeni: bivši ministri predsednik Chautemps, bivša pravosodna ministra Renoult in Rainaldy, bivši minister Dalimier, bivši trgovinski minister Durand, bivši trgovinski minister Laurent-Eynac in cela vrsta poslancev. Zdi se pa, da bodo v kratkem prišli na vrsto še drugi.

Lescouvé obtožuje vse imenovane, da so po milijardi Stavijskemu, da je ogoljufal Francijo za cel milijarde zlasti z emisijami bonov bajonske banke, da so preprečevali vsako preiskavo proti goljufu, in da je po njihovi krivdi izginila tako iz vseh sodnih aktov kakor iz policijskih in iz drugih arhivov državne uprave cela vrsta najvažnejših dokumentov, ki jih ni več mogoče dobiti. Za pomoč, ki so jo nudili Stavijskemu ministru, sodniku, policijski uradniki, državni podtajniki in drugi načelniki važnih resorsov uprave, je Stavijski dal na razpolago strankarski blagajni radikalno-socialistične stranke več stotilijonske vsote v volivne in agitacijske namene ne glede na to, da je žrtvovale najmanj tristo milijonov frankov, da jih je podaril svojim visokim pomagačem za osebne namene in potrebe...

Nahujše pa so obdolžili, ki se tičeje umora Princeja. Danes je dognano, da ima malija svoje prste vmes tudi pri preiskavi o tem zločinu, katere se vrši v Dijonu, kjer je bil Prince umorjen. Da se namreč preiskava v prvih dneh kar nič ni premaknila z mesta, to je pripisati pritisku vplivnih članov radikalno-socialistične stranke. Vendar pa je ta pritisk sedaj po zaslugi pravosodnega ministra Cherona zlomljen. Vendar pa se je batl, da

»S posebnim zadovoljstvom podčrtujem izjavo predgovornika Preke, da se on in njegov klub najmanj ne razlikujejo od nas niti v osnovnih vprašanjih naše državne politike. Za to izjavo sem mu tembolj hvaležen, ker je po formiranju njihovih klubov morda naša politična javnost politiko tega kluba napačno razumela.« Uzunović je nadalje izjavil, da je čas predvsem namenjen proračunski razpravi. Če se kdo od govornikov toliko spozabi, da zaradi svobode, ki je dovoljena s tega mesta, govori tudi o stvareh, ki škodujejo ugledu naše države, je dolžnost cenzorja, da kaj takega ne pusti v javnost. Tiskovni zakon ni nobena slučajna improvizacija. To je zakon, ki ima namen, da služi splošnim interesom in mi se ga bomo posluževali tako dolgo, dokler bo tu. Mi vsi, nadaljuje predsednik vlade, obžalujemo umor našega pokojnega tovariša Mirka Neudorferja, ki je bil moj osebni prijatelj, toda te zadeve, o kateri se vodi preiskava, ne sme mo v nobeni smeri prejedicirati, pa tudi ne v smeri, ki nas bi dovedla na pot, da je bil ta tragičen dogodek inspiriran od zunaj. Enako obžalujemo žalostno smrt pokojnega Predavca. Pravkar smo slišali od Preke, da je bil pokojnik na poti, da sprejme isto politiko, ki jo vodimo mi in predgovornik Preka, kakor sam izjavlja. To izjavo Preke podčrtujem in želim bi, da jo slišijo tudi vsi bivši prijatelji pokojnega Predavca, ker je zares važna in pomembna zaradi političnega položaja, ki ga je užival pokojni Predavec.

Za ministrskim predsednikom so govorili poročevalci finančnega odbora večine dr. Kuntarić, Tripko Ninković, Jovan Dovezenski, na kar se je dopoldanska seja zaključila.

Popoldne ob 4 se je seja nadaljevala. Prvi je govoril dr. Lekšić (Narodni klub), ki bo glasoval proti proračunu. Prav tako tudi Nikola Božić, ki je govoril o korupciji. Tretji govornik na popoldanski seji Mihajlo Krstić bo glasoval za proračun. Gavro Milošević se je bavil z razmerami v zetski banovini. Glasoval bo za proračun. Dr. Ljudevit Auer je branil bivše samostojne demokrate. Glasoval bo za proračun. Nato sta govorila še Isaković in Dušan Zivančević, ki sta hvalila napore finančnega ministra. Oba bosta glasovala za proračun.

Nato je govoril Jos. Batinić (Narodni klub), ki bo glasoval proti proračunu. Za njim je govoril dr. Sukrija Kurtović, ki je hvalil vlado in fin. ministra. Govorilo je še nekaj govornikov, na kar se je današnja seja zaključila.

se avtorji in izvršilci zločina ne bodo več mogli najti, ker se odločilne date niso ugotovile že v prvih dneh. Eno dejstvo pa je ugotovljeno, da je namreč sodnik Prince imel pri sebi dva dokumenta o aferi Stavijskega, ki sta morala biti odločilne važnosti, kajti g. Lescouvé je sporočil ministru pravosodja Cheronu, da je Prince pred dve tedna prosil uradnike svojega oddelka, naj napravijo fotografijo teh dveh dokumentov, da jih na varnem mestu shranijo ali shranijo, da se je pač bal, da bi mu ne bili originalni ukradeni. Ta dva dokumenta je vedno imel s seboj in ni dvoma, da jih je ponesel s seboj, ko so ga zločinci izvalili v Dijon. Kakor znano, so zločinci Princeovo listino odnesli. Te listine najbrže ne bodo nikoli našli, ker je malija oba dokumenta gotovo uničila.

»Paris Soir« objavlja senzacionalen članek bivšega policijskega komisarja Pachota, ki pravi, da se je škandal šele začel in da bo »bomba šele počila«. Poročilo g. Lescouvéja ministru Cheronu vsebuje samo najben del resnice, pravi Pachot. Cela resnica se sploh ne bo izvedela kljub vsem preiskovalnim komisijam, ki so samo »sredstvo za goljufanje publike«. Mnogoštevilni fuhrerji malije so namreč pridno na delu, da se stvar izteče v peko. Celot iz trdnih blagajni justične palače, pravi Pachot, izginejo vsi kompromitirajoči dokumenti. Treba bo vse drugačnih sredstev, da je Avrijev hlev izčisti, zaključuje bivši policijski komisar svoj članek.

Sploh zahteva javnost, da se vsi kompromitirani bivši ministri in poslanci zaprejo, ne pa da jih zaslišujejo komisije na prostih nogah.

Bolgarski kralj Boris je danes sprejel v avdienco, ki je trajala dve uri, nemškega zunanjega ministra v. Neuratha.

Težak položaj nemških katoličanov

Skoraj ne mine tedna, da se bi bil v Nemčiji aretiran eden ali več duhovnikov. Ze samo to dejstvo priča dovolj jasno, kako velika je napetost med Cerkvijo in Hitlerjevo vlado, in sicer zaradi nasilstev, ki jih dela stranka katoličanom. Konkordat, ki ga je z izredno naglico sklenila Hitlerjeva Nemčija s Sveto stolico, bi ji v resnici mogel biti v veliko slavo, tako se pa z dneva v dan bolj sprevrča v glasno obtožnico proti nazijem.

Stvari gredo že tako daleč, da so pariški listi, kakor sta »Intransigeant« in »Journal« objavila vesti, da misli Vatikan odpovedati konkordat. Seveda je vest preuranjena, ko je splošno znano, s kako previdnostjo obravnava Sveta stolica takšna vprašanja in kako skrbno se varuje sleherne prenapetosti. Ni dvoma, da bo prej poskusila vsa sredstva, da pride do sprave, ker ima pred očmi samo en cilj: rešitev duš in zagotoviti jim potrebna sredstva za zveličanje.

Toda četudi hipoteza, da bi Vatikan odpovedal konkordat, ni resnična, vseeno ni mogoče prezreti resnih opominov, ki prihajajo iz Rima in ki kažejo veliko resnost politično-verške situacije v Nemčiji. Predvsem so vzbudile pozornost informacije v »Osservatore Romano«, kjer so dan za dnem bila objavljena nasilja, storjena nad duhovniki, katoliškimi organizacijami in zlasti nad mladinskimi združenji. Ne dolgo nato je Sveta stolica odločno protestirala proti zakonu o sterilizaciji in ga označila za katoliški morali nasprotnega, kakor je bilo to že obširno obrazloženo v okrožnici o krščanskem zakonu. Vatikan tudi ni prikrival, da takšen zakon nasprotuje po krki in po duhu sklenjenemu konkordatu. Sele iz katoliških listov je evropska javnost bila poučena o barbarskem napadu na monakovskega kardinala Faulhaberja. Zanimivo je, da je proti temu zločestvu reagiral prej Rim kakor monakovska policija. Telegram sv. očet kardinalu Faulhaberju je po pravici takšno barbarstvo označil za nekaj nezasišane, zlasti se v deželi, ki se rada ponaša s svojo visoko kulturo.

Zadnje tedne pa smo brali cerkveno obsodbo knjig, ki sta jih napisala Rosenberg, nekakšen ideolog Hitlerjeve stranke in pa Bergmann, pobornik za nemško narodno cerkev. Alfred Rosenberg je za preteklo nedeljo napovedal ogromen shod v operi Kroll v Berlinu, da obrazloži svoje stališče. Napovedano je bilo tudi, da se njegovega predavanja udeleži Hitler. Predavanje se je res vršilo, toda Adolf Hitler ni prišel, pač pa je poslal svojega namestnika Rudolfa Hessa. Splošno sodijo, da Hitler radi še čisto sveže cerkvene obsodbe Rosenbergove knjige ni hotel prisostvovati avtorjevemu predavanju. Njegova odsotnost je vzbudila zelo številne in živahne komentarje, v lastnih vrstah pa precejšnje presenečenje.

161 milijonov je stalo kronanje mandžurskega cesarja

Obredi stari nad 3000 let

London, 1. marca. AA. Reuter poroča iz Hainkinga: Na današnjem kronanju Puyia za prvega cesarja Mandžurije so se videli mnogoštevilni nepozabni prizori in slike čarobnega orientalskega leka in sijaja. Mladci cesar Puyi je imel obleko, na kateri so bili z zlatimi nitmi vezeni zmaji in drugi vzhodni simboli. Plašč, ki je bil vanj ograjen, je bil okrašen s cesarskim znamenjem in na njem so bile s starimi kitajskimi pismenkami izpisane besede: »Jih juhe van su«, kar pomeni »brez konca kakor solnce in mesec«. Kratka in svečana, čeprav preprosta ceremonija je trajala komaj 15 minut. Najzanimivejša je bila tista točka svečanosti, ko so prinesli na žrtvenik žrtev. Med tem časom je mladi cesar klečal. To žrtvovanje se je izvršilo v starem hramu. Pred hramom se je nahajal pod milim nebom žrtvenik s 6 marmornatimi terasami, druga vrh druge. Med starodavnimi obredi in mnogoštevilnimi modernimi prizori je zljal velik kontrast.

Oživiljenje otrplega srca

Poskusi moskovskega zdravnika

Moskva, 1. marca. e. Danes je profesor dr. Smirnov v moskovskem radiu predaval o zelo zanimivem poskusu. Profesor moskovske univerze je navajal sledeče: Predvčeršnjim ob 11 dopoldne se je v neki moskovski ulici zgrudil na tla neki 43-letni delavec, ker ga je zadela kap. Ob 11.45 je profesorju Smirnovu uspelo, da je sree »mrtvega« spravil zopet v pogon. Ob 12 je »mrtvec« oživel in začel tudi govoriti. Vsa operacija je trajala torej eno uro. Profesor Smirnov se peča že 10 let s proučevanjem, kako otrpla srca zopet spraviti v pogon. Dozdaj je svoje poskuse vršil na mačkah in pseh. Ranjena srca teh živali je s posebnim električnim aparatom na kratke valove obseval in jih tako spravil v gibanje.

Ko so »mrtvega« delavca pripeljali v bolnišnico, so trije zdravniki ugotovili, da je delavec

Rosenberg je seveda zapel visoko pesem nacionalizma in ga povzdigoval čez vse pametne meje. Navedimo samo nekaj biserov, da lahko vsak sam presodi.

»Rasistična ideja ni proti krščanstvu, kajti le pogledje, da zastava s kljukastim križem vihra danes na vseh katoliških in protestantskih cerkvah. To dokazuje, da sta obe veroizpovedi pripravljene priznati legitimost rasistične vede.« — »Rasa da človeku dušo. Poznanje rasne duše je edina prava zgodovina. Mi ne verujemo, da eksistira kaka univerzalna zgodovina, to se pravi zgodovina, po kateri naj bi se vsi narodi in vsa plemena nekoč zilia v krščanstvo ali v človečanstvo. Zgodovina vsakega naroda je v sebi zaokrožen krog.« — »Narodni socializem je vedno pripravljen priznati vsako religijo, ki ne nasprotuje vrednotam germanstva. Toda, kakor hitro obleče narodni socialist rjavo srjaco, preneha biti katoličan ali protestant in je le še borec vsega nemškega naroda.« Na koncu svojega govora je Rosenberg še pristavil: »Ne verjamemo, da eksistira kje Bog, ki bi mogel od nas več zahtevati, kakor da posvetimo vse svoje sile nemški skupnosti. Kajti mi služimo samo eni ideji, in ta je: večna Nemčija.«

Iz Berlina javljajo, da bo danes, v četrtek, prišel v Rim odposlanec nemške vlade Buttman, da nadaljuje s pogajanjmi zaradi praktične aplikacije nemškega konkordata. Pravijo, da bo Buttman predvsem skušal doseči, da bi Vatikan pristal na razpust nekaterih katoliških mladinskih organizacij. Ne smemo namreč prezreti, da je ravno Rosenberg poverjena naloga, da idejno vodi nemško mladino. Nasprotno pa so značilne besede sv. očet, ki jih je govoril pred nekaj dnevi ob priliki kanonizacije novih svetnikov in ki jih je mogoče smatrati že za nekaj odgovor na Rosenbergova izvajanja v operi Kroll. Papež je izjavil: »Velika zla vedno bolj močno in silno ogrožajo zlasti mlade duše, ki so posebno ljubljene božje. V tem trenutku moramo z obžalovanjem ugotoviti poveljevanje miselnosti in del, ki niso ne krščanske in ne človečanske. Napuhnjeno se poveljuje rasa tako daleč, da je to že v nasprotju s krščanskim in celo človečanskim duhom.«

Po tem govoru je neka svetovna agencija javila v svet: »Sveta stolica ni spremenila svojega mišljenja.« Toda to je samo po sebi razumljivo, kajti kako naj Cerkev spremeni stališče, ko gre za nadnaravne dušne dobrine! Verjetno je, da bodo šla Buttmanu pogajanja zelo težko od rok. Cerkev je gotovo spravljiva, ne more pa popuščati tamkaj, kjer gre za nespremenljive in večne duhovne dobrine.

Medtem ko je mladi cesar opravil na šesti ternal obrede, stare več ko 3000 let, so letala pod oblaki letala, trobili zvočniki, filmski aparati so pa filmali prizore. Namesto na starodavni nosilnici se je mladi vladar odpejal v hram očetov v luksuznem avtomobilu. Za te svečanosti je mandžurska vlada dovolila kredit 3.500.000 dolarjev (161 milijonov Din).

Tokio, 1. marca. e. Še ta mesec pridev Tokio novi mandžurski cesar Puyi, da obišče japonskega mikada. Ob tej priliki se bodo po vsej Japonski vršile velike svečanosti. Diplomatski zbor v Tokiu je v veliki zadregi, kar ne ve, ali se naj slavnosti udeleži ali ne. Večina držav namreč še ni priznala nove mandžurske države in bi se tako lahko njihova udeležba pri sprejemu Puyija smatrala za priznanje njegovega novega položaja, ki pa še ni razčiščen.

umrl, zadet od kapi. Šele nato je prišel prof. Smirnov in si izprosil dovoljenje, da na »mrtvec« izvrši svoje poskuse. S pomočjo svojih asistentov je nato položil delavca na operacijsko mizo in mu odprl prsni koš. Sree je bilo popolnoma negibno. Prof. Smirnov je takoj začel obsevat sree s svojim aparatom in po triletnem obsevanju se je srce začelo gibati. Nato so prsni koš zopet zašili in ob 12 je delavec spregledal. Sedaj je na poti do popolnega okrevanja.

Profesor Smirnov je star 60 let. Izjavlja, da lahko vsako človeško srce, ki ni prenehalo delovati zaradi kake organske napake, že nekaj ur potem, ko je človek »umrl«, zopet spravi v gibanje. Vse svoje predavanje je profesor Smirnov govoril zelo vznemirjeno.

Jugoslavija in Rusija

Belgrad, 1. marca. AA. Zunanje ministrstvo je prejelo od narodnega komisarijata za zunanje zadeve Zveze sovjetskih socialističnih republik v Moskvi pismo, ki javlja, da so 17. februarja 1934 v Moskvi v smislu čl. 15 konvencije o definiciji napadalec s prilogo k čl. 13 iste konvencije izvršile deponiranje svojih ratifikacijskih instrumentov h gori omenjeni konvenciji in prilogi kraljevina Jugoslavija, kraljevina Rumunija, češkoslovaška republika in Zveza sovjetskih socialističnih republik. Ob enem je Zveza sovjetskih socialističnih republik poslala zunanjemu ministruv prepis protokola o deponiranju ratifikacijskih instrumentov Jugoslavije, datiran z dnem 17. februarja 1934. V imenu držav Male antante je deponiranje ratifikacijskih instrumentov konvencije in prilog izvršil v Moskvi delegat češkoslovaške republike. Po določbah čl. 5 konvencije o definiciji napadalec s prilogo k čl. 13 iste konvencije stopita konvencija in njena priloga v veljavo in dobita obvezno moč za države, ki so izvršile deponiranje svojih ratifikacijskih instrumentov, z dnem, ko se je deponiranje izvršilo.

Posasti še obstojajo

Pariz, 1. marca. e. V bližini Cherbourga je morje vrglo na suho čudno morskno pošast, za katero se je že začel med znanstveniki velik prepir. Splošno se ugotavlja, da je to bitje bilo dozdaj sploh neznano v živalskem svetu in se po tem sklepa, da mora na dnu morja živeti še mnogo bitij, ki jih znanost še ne pozna. Telo pošasti je dolgo osem metrov, truplo je modre barve, vrat je dolg en meter, glava pa je majhna. Nekateri sodijo, da je pošast identična z ono, ki so jo pred mesecem opazovali v jezeru Loch Ness na Škotskem.

Ljubljanski barakarji

Svojevrstne kolonije na periferiji Ljubljane

Ljubljana, 1. marca.

Po vojni je v Evropi in tudi v Ameriki zelo navaden pojav, da je krog vsakega količaja večje- ga mesta zrastle pas zasilnih stavb, barak in lese- nih hišic, ki po navadi ne spadajo v okolico, še manj na rob mesta, saj so še na deželi zelo redke. Znan je barakarski pas okoli Pariza, Budimpešte, Beograda, da navedemo le najbolj značilne. Zadnja leta pa je zrastle, oziroma se raste pas barak tudi okoli Ljubljane in z njim vstajajo nova vprašanja socialnega značaja, s katerimi se je treba pečati.

Barake so nastale v Ljubljani kot nuja posledica stanovanjske krize po vojni in popolne obubožanosti revnih slojev ter propada velikega dela srednjega sloja. Mesta so hitro rastle, ljudje so iz teh ali onih vzrokov pričeli bežati v mesta, gradbena delavnost je zastala in tako je pričelo primanjčevati stanovanj. Ko je bila v Ljubljani ukli- njena stanovanjska zaščita, se je naenkrat znašlo vse polno družin pred deložacijami, ker niso mo- gle več plačevati stanovanj.

Pojm baraka za stanovanjske prostore so Ljub- ljancem spoznali prvič o potresu leta 1895, še bo- lje pa med vojno. Poprej so pod barako razumeli le stojnico. Vojaščina je za ranjence, pa tudi za redno vojsko gradila barake po raznih delih mesta. Ko pa je vojna nehala, je večina teh barak izgin- nila. Nekatere pa so po vojni služile za stanovanjs- ke namene. Tako na primer »ruske barake« pred kolodvorom za ruske begunce, v Šiški pa je zrasla cela velika naselbina barak za primorske begunce in v eni teh barak je bila celo kapelica, predhod- nica sedanjih školske župne cerkve. Ta naselbina je sedaj izginila.

Vnovič so se pojavile v mestu barake, ko je bila uklinjena stanovanjska zaščita. Pričelo so se deložacije in mnogo strank, ki ni moglo plačevati stanovanj po zlati pariteti, je pričelo iskati vsaj zasilnega izhoda. Barake je pričela tedaj graditi v prvi vrsti mestna občina. Pa tudi bedniki sami so s svojimi skromnimi sredstvi zgradili nekaj zasil- nih bivališč.

Tam, kamor so najprej prepeljevali deložirane družine z njihovo revščino, to je na obrežjih Ljub- ljane, so nastale prve zasilne barake. Bile so prav za prav le malo večji zaboji, zbiti iz desk. Otroci so v njih zmrzovali, dež je lil na družine, idealna bivališča to res niso bila. Nekaj takih bar- ak je zrastle tudi za zidovjem šole na Prulah. To so bili prvi začetki novih barakarskih naselbin v Ljubljani. Moralno in družinsko življenje v teh barakah je bilo seveda neprimerno. Bile so pa vmes tudi družine, ki so se trudile, da si v barakah ure- de vsaj znošno življenje in gniljivo je bilo gledati nekatere teh barakarjev, kako so se trudili z de- skami, s papirjem in kamenjem urediti ta borna bi- vališča. Toda to so bile le izjeme in javna kritika teh naselbin je bila že tako glasna, da se je mestna občina odločila preseliti barakarje kam drugam iz sredine mesta. Omeniti je pri tem predlog tuda- njega občinskega svetnika dr. Mihe Kreka, ki je zahteval večji znesek za dajanje brezobrestnih posojil za gradnjo delavskih domov. Mestna obči- na je pozneje res uređala nekaj naselbin, ki so pa zidane, tako naselbina za Kolesijo, ob Vodovodni cesti, preuredila je poslopje ob Opekarski cesti v stanovanjsko itd.

Toda vedno več je bilo deložirancev, vedno več reflektantov na barake. Tako so pričele rasti naselbine lesenih barak na Galjeviču, v Mestnem logu, v gramozni jami in drugje.

Skoraj vse barakarje za Grudnovega nabrežja, izza pruskega zidu in iz nekdanjih Marijinih ko- peli na Prulah, kjer se je — v bivših kabinah — etiskalo vse polno družin, je mestna občina pre- selila v Mestni log na svojo parcelo med Cesto dveh cesarjev in potokom Čurnovcem. Ta parcela je velika skoraj 40.000 kv. metrov. Ko se je pred tremi leti gradila ta naselbina, so majali z rameni vsi — nič se ni obljubljalo dobrega. Nove barake so bile sprva prav take, kakor na Grudnovem na- brežju in nekatere so še. Večina pa je skromno brezobrestno posojilo uporabila pametno in tako so tam že sedaj po večini prav lične hišice, delo- ma lesene in ometane, deloma pa celo zidane. Za vsako hišico je določen kakšnih 250 kv. metrov, tako da ostane tudi za vrtiček nekaj, ravno do- volj, da zraste na njem solata in stročji fižol. Se- daj je zgrajenih v Mestnem logu 57 hišic na mest- nem svetu, prostora pa je še za kakšnih 40. Nekaj hišic je tudi mestna last ter plačujejo stanovalci najemnino mestni občini tudi za hišico, ne samo za evet, kakor drugi. Prebivalci te naselbine pa so sami reveži. Trudijo se po večini, da bi olepšali svojo naselbino, pa ni drobiža. Kažejo pa po ve- čini veliko zmisla za laesten dom, čeprav so veči- noma sami bivši — brezdomci. Morala teh ljudi torej le ni tako zelo padla. V manjšini med mo- škami so taki, ki imajo reden zaslužek. Ženske se trudijo, da najdejo kje zaslužek kot postrežnice,

z ribanjem tal in tako dalje. Seveda so otroci zelo prepuščeni sami sebi, otrok pa je v tej naselbini zelo veliko. Marsikatera družina nima opoldne kaj dati v lonec in s strahom pričakuje večera, ali bo morda mati prinesla kaj iz mesta. So pa seveda vmes tudi taki, s katerimi niso niti sosedje niti mestna občina zadovoljni in ki niso brezobrestnega posojila uporabili z največjim pridom. Težko pa plačujejo mestni občini in svojim upnikom po- sojila in najemnino obojni.

Galjeviča je najstarejša teh naselbin. Je bil to prvotno 8000 m² velik mestni travnik med dolenj- sko progno in potokom Velikim Galjevcem. V to naselbino so prišli po veliki večini sami resni pridni, čeprav revni ljudje. Stisnili so se na to sorazmerno majhno parcelo in zgradili z lastnim de- lom, s prihranki, odtrganimi od ust in z brez- obrestnim posojilom 116 hišic, ki od leta do leta napredujejo. Prvi prebivalci te naselbine se še se- daj jeze čez mestno občino, ki jim ni pustila gra- diti večjih hišic, temveč jim je kar predpisala, kako velike smejo biti te barake. Ko pa je videla resno voljo in napore teh kolonistov, je mestna občina dovolila graditi lesene hišice — novejšim sploh ne moremo reči več barake — tako velike, kakor le morejo. In tako lepšajo sedanjí lastniki svoje hišice. Lani recimo ena hišica še ni bila ob- metana ter je mraz pihal skozi stene, letos je že. So pa prebivalci, ki so si krog hišic zgradili že lične ograje, celo betonske. Preostali del sveta, ko- liker ni uporabljen za hiše — silno majhne so par- cele in to je bila druga napaka mestne občine, da ni dala ljudem več prostora — je pomladi spre- menjen v en sam vrt. Kakšne tri parcele so bile prihranjene in te so Galjevičani nameravali upo- rabiti za majhen park in otroško igrišče. Zato se sedaj upirajo temu, da bi na njih naselila mestna občina nekaj družin iz Gramozne jame. Večen strah pa imajo Galjevičani pred požarom in zato stalno nadlegujejo mestno občino za napravo hi- drantov. Hiše so sicer brez vodovoda, pač pa na razpolago več vodnjakov z vodovodno vodo. Pri vsem tem pa Galjevičani skoraj v redu plaču- jejo svoje dolžnosti občini. Revščina je seveda tudi tam velika, le malo je hiš, kjer ne bi imeli brezposelnega moškega, vendar so na mestni ob- čini s to delavsko kolonijo kljub vsemu še najbolj zadovoljni.

Naselbina v Gramozni jami je zapisana koncu. Mestna občina bo gradila tam šolo, banovnja gim- nazijo torej se bo naselbina morala umakniti kam drugam, najbrže v Mestni log. Sedaj je tam 57 hi- šic in barak ter dve veliki mestni baraki, skupno stanuje v Gramozni jami okoli 80 družin. Že 1. marca bodo podrlí 13 hišic, druge pa v teku poletja. Niti policija, še manj pa mestna občina, nista bili zadovoljni s to naselbino, čeprav so med njimi v večini pošteni. In za to bo preskrbela mestna občina, da najdejo nova bivališča. Pa tudi v tej naselbini se opaža čudovita ljubezen, ki jo ima človek do lastnega doma — saj so bile neka- tere barake prav lične.

So pa še druge barake. Tako je baraka — pravo gnezdo revščine — pri klavnici, dve baraki, prav tako last mestne občine pa ob Izanski cesti. V teh treh barakah je okoli 20 družin, stisnjenih na majhen prostor. Otroci so največji reveži.

Potem so pa še druge barake, ki ne stoji na mestnem svetu, oziroma niso mestna last. Tako so ljudje prav na tesnem v dolgi baraki pred kolinsko tovarno na železniškem svetu, barake na želez- niškem svetu okoli Ljubljane, zlasti blizu Dravelj in nižje Ljubljane, med Mostami in Vevčami, sploh niso redke. V Mestnem logu pa rastejo zasilne stavbe kakor gobe po dežju. Celó v sredi mesta imamo še vedno ruske barake. Koliko stanuje v njih ljudi, je sploh težko povedati in celo policija tega ne ve. So pa zopet, zlasti v Mostah, v Šiški in tudi drugod, točke, kjer ljudje stanujejo prav- zaprav v drvarnicah, v hlevih, v šupah.

Prav gotovo je, da tako stanje, ta rastoči pas barak okoli mesta ne sme večno trajati. Tistim, ki stanujejo v neprimernih poslopih, človeka ne- vrednih, bo treba prej ali slej pomagati, da izgine ta sramota, ki mestu ne dela časti, ki pa je sedaj pač neizbežna. Tam pa kjer kažejo ljudje dobro voljo in si nameravajo ustvarjati stalne domove, kakor so že dokazali Galjevičani in kakor se sedaj trudijo tudi nekateri v Mestnem logu, bo treba omogočiti, da bodo ljudje imeli občutek stalnosti. Primer Gramozne jame, odkoder se bodo morali izseliti tudi taki, ki so se resno trudili z gradbo stalnega doma, je namreč za moralo in marljivost teh kolonistov zelo škodljiv.

— Ko se začno cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grednice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi

„Na tleh velike madjarske države“

(Nadaljevanje)

Nič bi ne moglo biti večje kakor pa je razlika med središčem mesta in pa prizorom, ki sva ga sedaj zagledala. Notri vojaški kordon, uradniki in njihove pijane žrtve — saj je bilo živahno le v krčmah. Tukaj zunaj pa, v »slovaškem taboru«, je bilo zbrano menda vse kmetiško prebivalstvo. Vhod v mesto so, kakor navadno, zasedli žandarji z na- sajenimi bajonetmi in nekaj huzarjev na konjih. Od- tod, kjer smo stali, so tla padala proti sredini ve- likega in odprtega prostora, ki so ga na vzhodu obrobile dolge vrste slovaških kmetičkih hiš, na severu pa nekaj drevja ter strm in unazan jarek. Ko je solnce šlo nižje, je postala jasna strateška vrednost te postojanke; zakaj na 50 metrov daleč nismo mogli več razločevati ljudi, ki so stali pri vzhodu v mesto, tako hudo se je množici bleščalo zahajajoče solnce.

Od enega konca do drugega je bil prostor poln- več tisoč kmetov iz okoliških vasi; tudi mnogo žensk je bilo vmes. Na tleh je ležalo najmanj eno colo prahu na debelo. Solnce pa je žgalo skoro s tropično vročino. Največ jih je čakalo tam že od 9 dopoldne, ko so morali od daleč priti po dolgih ovinkih, medtem ko so glavno cesto oblasti dale le vladnim volivcem. Izvzemši zanikerno malo krč- mo pred mestnimi vrati — kjer pa niso dobili pro- stora niti da bi stal ter je že zgodaj dopoldne vse- ga zmanjkalo — so bile vse krčme v mestu dolo- čene le vladnim volivcem, kateri take ugodne pri- like niso zamudili, kakor smo videli. Vkljub vse- mu, vkljub izredno izjavnemu obnašanju obla- sti je bil med množico napolniti red. Tega obnašanja ne morem dovolj orehvaliti. To v veliki meri pri-

pisujem vplivu slovaškega kandidata samega, pa- tra Okanyika, priključnega mestnega župnika in dekana v Skalici, ki se ni plašil nobenega napora, da bi svoje pristaše ohranil mirne. Zaradi sramot- nih vojaških »varnostnih« kordonov je bil kar pre- gnan iz svojega župnišča, ki stoji le za en lučaj od obeh volišč. In tako smo našli njegov začasni glav- ni stan v mali sobici kmetičke kočice.

Na Ogrskem volijo še vedno javno; ker pa je v vsakem volivnem okrožju le en volivni kraj (vča- sih z ločenimi volišči), se morajo jutraj pred vo- litvijo vsi volivci tam zbrati. Korteži strank jih urede po vaseh. Vsaka vas mora glasovati za se po vrsti, kakršno dolgoč volivni predsednik. Ta go- spod ima ta dan neomejeno oblast.

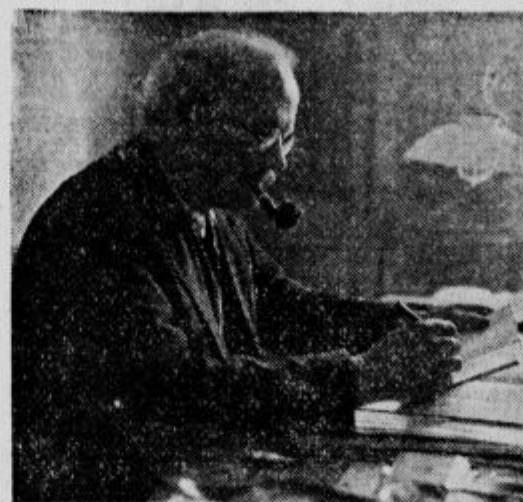
V takih okolištinah je jasno, da more vsaka stranka, ki se ne boji truda, že vnaprej točno do- ločiti, koliko pristašev ima v raznih vaseh ter jih lahko spravi na volišče, kar je toliko lažje, ker v vsakem okraju povprečno ni več oddanih glasov kakor 1600 ter je v 38% okrajev celo manj ko 1500 volivcev.

Torej v Skalicih, kjer je bilo 2738 volivcev, je bil račun lahak. Nad 1200 volivcev, ki so bili pripravljeni glasovati za patra Okanyika, je od ju- tranje zore čakalo v slovaškem taboru, medtem ko je bilo znano, da je vladni kandidat na svoji strani imel kvečjemu 850 volivcev, čeprav je po- stavil na noge vsakega uradnika, vsakega odvis- nega volivca, vsakega judovskega trgovca v okraju in vsakega kmeta, čigar glas je bil na prodaj. Am- pak vse to ni oplašilo uradnikov, ki so v svojih rokah imeli vodstvo volitev. Najprvo so se vladni volivci smeli v mestu in tudi v krčmah prosto gi- bati ter so jih brez odlašanja po 10 do 20 puščali na volišče.

Zato pa so slovaški volivci iz mesta tri ure stali na cesti. Ko so jih potem spustili noter, so jih kakor obtožence na zatožni klopi začeli vse križem spraševati. Ena od članov mestnega sveta so

Ravnatelj Slapšak - 60 letnik

Kdo bi mu prisodil šest križev? Saj se mu še prav nič ne poznajo leta, skoraj prav tako čil, svež in železno vztrajen opravlja svojo službo, kakor takrat, ko je z svojo blago ženo Jerico stopil pred oltar. Toda rojstni anali potrjujejo našo trditev.

G. Julij Slapšak se je rodil 2. marca 1874 v Boštanju ob Savi. Oče je daleč naokrog slovel kot izvrsten čebelar, mati pa kot bistroumna in skrb- na žena. V hiši je bila doma priznana slovenska globokovernost. To rodovinsko tradicijo si je g. ju- liliant prisvojil že v mladih letih, jo kot dragoceno doto vzel v življenje in jo neokrnjeno ohranil do danes. Po končani osnovni šoli v domačem kraju je prehodil trnjevo pot kmečkega študenta: ko je dovršil štiri razrede novomeške gimnazije, je pre- stopil na ljubljansko učiteljsko, kjer je v družbi pesnika Ketteja že v prvem letniku začel kovati idealne načrte za bodočnost.

Z dekretom z dne 18. julija 1894 je bil imeno- van za učitelja v Trebelnem pri Mokronogu. Tu je ostal tri leta, potem pa je deloval kot šolski upr- avitelj v Lešah pri Trzinu, v Vodcah pri Kamniku, v Radovljici in v Mostah pri Ljubljani; od leta 1925 pa vodi šolo na Prulah v Ljubljani. V znak po- sebne službe je dobil leta 1928 s kraljevim ukazom naslov ravnatelj.

To je zunanji potek njegovega življenja v ve- likih potezah, a vsebina njegovega plodnosnega delovanja je izredno pestra in bogata. Pa to ni obič- ajna fraza ali retorična pretiranost, to je gola resnica. Prežet velike odgovornosti in vzvišene na- loge učiteljskega zvanja je kot rojen pedagog v vseh 40 letih svojega službovanja posvečal največjo pažnjo šoli. Šola je prva, izvenšolsko delo je in mo- ra ostati le sekundarnega pomena. To zlato peda- goško načelo je ponovno poudarjal v svojih glo- boko zasnovanih referatih in ga tudi sam dosledno izjavljal. Prav tako mu je vedno lebdela pred očmi zavest, da učitelj ne sme biti le učitelj, ampak tudi vzgojitelj, ki nadomešča pri oblikovanju mladostne duševnosti Boga in starše. Zato je vzgojo dosledno vodil le v versko moralnih smernicah, globoko uverjen, da je materializem pogin naroda in dr-

žave. Nikdar pa ni učil, česar bi sam ne bil vršil. Zato je povsod žel v šoli odlične uspehe, od nad- rejene šolske oblasti pa prejel 22 pohval in priznanj. Vendar pa je kljub napornemu delu v šoli še našel časa in veselja, da se je vsestransko udeje- stvoval tudi na prosvetnem in književnem, na na- rodno-gospodarskem in karitativnem polju. V če- belarstvu, ki ga je poznal že od doma, se je teore- tično izpopolnil na Dunaju, kjer je leta 1902 ob- iskoval čebelarstvo šolo in tudi napravil izpiz za če- belarskega učitelja. Kot več strokovnjak je po po- vratku v domovino širil zanimanje za čebelarstvo med ljudstvom in v ta namen prirejal čebelarске tečajne. Kot velik prijatelj sadjarstva je mlado in staro seznanjal z umnim vrtnarstvom.

Nešteto zaslug si je stekel g. ravnatelj Slapšak tudi kot mladinski pisatelj. Spisi Mišjakovega Jul- ka so pravi biser naše mladinske literature. Mla- dina je s slastjo segla po njih. Prav tako ljubka je zbirka Dedek je pravil in zgodovinska povest Tur- ki pod svetim Talmom, ki je prevedena celo v če- ščino. V svoji znani skromnosti se g. pisatelj na- vadno skriva pod psevdonimi kot Juraj Jurajevič, Misijonar Julček ali Zmaj Pangerc. Ko je leta 1913 takratna Kranjska gasilska zveza osnovala Gasilski vestnik, so poverili uredništvo večji roki g. Slap- šaka in ga hkrati imenovali za nadzornika Kranjske gasilske zveze. O njegovem požrtvovalnem delu na gasilskem polju govori tudi več umetno izdelanih diplom, ki poživljajo stene njegovega domovja.

In kaj je g. jubilar kot človek in družinski oče? Postava, oči, obraz, kretanje — vse razodeva mehko nravo Dolenjca, ki pa si je s trdim delom in dosledno vztrajnostjo izklesal jeklen značaj. Globoka umska in srčna kultura pridobi namah vsakogar, ki ima z njim opraviti. Vedno je poln lepih načrtov in vedno optimist, ki ga nobene ne- prilike ne morejo spraviti v malodušnost, ki mu nobene težave ne morejo vzeti dobre volje. Leta so mu pač posnela nekaj las, a njegove mladostne čilosti mu niso zmanjšala.

Bog mu je naklonil številno družino, 12 otrok, 10 jih še živi, ki so deloma že preskrbljeni, deloma pa še na očetovih ramah. Najstarejši Julij je du- hovnik in že dve leti uspešno deluje med ameri- škimi rojaki kot pomočnik znanega slovenskega pionirja Rev. J. J. Omana v Clevelandu. Minka po- učuje kot sestra Čila na meščanski šoli v Lichten- thurnu v Ljubljani, Ana, poročena Rott, je učite- ljica na meščanski šoli v Trzinu, Dora je meščan- skošolska učiteljica v Subotici, Stana učiteljica na osnovni šoli v Ribnici, pet jih pa še študira. Če- tudi jih je življenje že precej razmetalo, jih ven- dar neprestano družijo najlepša bratska ljubav, ki bazira na živi veri. In živa vera je pri Slapšakovih doma! Oče sam strogo versko vzgojen, je svoje versko prepričanje kazal in dosledno izjavljal tudi v svoji družini in postal tako z lastnim zgledom svojim otrokom najlepši vzor. Zato pa ga tudi že odrasli otroci ljubijo in spoštujejo z neskaljeno otroško ljubeznijo. Hčerka gospa Ana piše: »Mi otroci, čeprav že samostojni, imamo še zmiraj v očetu tudi najboljšega svetovavca in prijatelja. V najtežjih urah smo mu otroci najbližji«.

Mi ga občudujemo in mu čestitamo, on pa se z vitkcom v ustih zadovoljno smehlja in meni: »Delajmo in trpimo! V Boga sem zaupal in še nisem bil osramočen.« Dr. Fr. Tr.

Lesen zvonik za „kraljeve zvonove“ v Zaječarju

Zaječar, 27. februarja.

Da ne bi zvonovi brez uporabe tako dolgo ča- kali, smo vseeno dali napraviti leseno ograjdo, na katerem zvonova visita. Vrla gospoda Franjo in Anton Kriško, tukajšnja katoliška podjetnika, sta namreč obljubila brezplačno delo. Res sta se lo- bila zvonika že koncem januarja, kljub ostri zimi. Pomagala sta še dva sorodnika in pri postavljanju 10 m visokih brun tudi naši vrli katoliški železni- čarji. Tako je bilo vse delo do 11. februarja toliko dovršeno, da sem opravil z dovoljenjem nadškofj- skega ordinariata slovesni blagoslov »kraljevih« zvonov istega dne ob 16.

Že ob 15 so se začeli zbirati otroci, verniki, vojaški, pevci in vojaški godbeniki, ki so se radi odzvali vabilu. Ob 16 je bilo že vse polno okoli cerkve. Po kratkem pozdravu navzočnim sem z za- hvalo omenil tudi Nj. Vel. kralja, na kar so vojaški godbeniki zaigrali državno himno, ki so jo vsi pri- sotni navdušeno poslušali. Nato se je igrala »Mo- litva«, pevci pa so zapeli zvonarsko. Sledilec ob- redom blagoslova so otroci in verniki pobožno od- govarjali. Zapela se je še druga kitica zvonarske in že se je vzdigoval en zvon za drugim s pomočjo škripca na ležaje.

Prvi so zazvonili gg. ravnatelj pivovarne V. Smid in Vilj. Bodlej, uradnik kurilnice. Potem pa smo šli po petju in sviranju »Zahvalne« v cerkev k litanijam in blagoslovu z Najsvetejšim.

Tako smo, hvala Bogu, prišli do tega, da nas

Tujski promet na Jezerskem

Prejeli smo sledeče pojasnilo:

Dne 24. februarja t. l. je izšel v Vašem cenj- listu članek pod naslovom »Tujski promet na Je- zerskem«, podpisan od g. župnika Vinka Gostiše. Omenjeni članek povsem neutemeljeno napada podpisano avtopodjetje, vsled česar je v interesu javnosti, da je glede začasne ukinitve avto- b. pro- meta točno pojasneno.

Podpisana družba »Avtopromet Jezersko« s sedežem v Kranju obratuje na progi Kranj—Jezers- ko že od leta 1928 ter vrši redni celoletni promet le tedaj, ako ji to stanje ceste dopušča. Stanje ce- ste pa je še danes za avtobusni promet neodgovar- jajoče. V dokaz temu navajamo, da se je dne 26. februarja t. l. vršila uradna poskušnja vožnja, od- rejena od okrajnega cestnega odbora. Pri tej po- skušnji vožnji se je uradno ugotovilo, da ta cesta še do danes ni za avtobusni promet porabna, tem- več bi se dalo le deloma z avtobusi voziti, kar pa je tehnično neizvedljivo. S to uradno ugotovitvijo se razblinjajo vsi očitki g. župnika Vinka Gostiše v nič, a istočasno odpade vsa nadaljnja pojasnila podpisane avtoprometne družbe sama ob sebi.

Kranj, 27. februarja 1934.

Z odličnim spoštovanjem

Paar Fran, poslovođa.

zavrnil, ker njegovo ime ni bilo čisto natančno tako povedano, kakor je bilo zapisano v imeniku.

Vaščani iz Vradišta so morali tudi več ur ča- kati. Nazadnje pa so jim povedali, da bodo smeli glasovati šele proti koncu volitev.

Okrog polnočnega so 180 slovaških volivcev iz Vrbovce spustili v prostor med 2. in 3. kordo- nom. Tam so morali zopet več ur čakati. Njihovi voditelji jih seve niso smeli spremljati. Medtem pa je bilo drugim 140 volivcem iz iste vasi brez ovir dovoljeno, da so smeli glasovati za Kostyala. In drugih 84 glasov, oddanih za Okanyika, so proti vsej pravici pripisali Kostyalu.

Iz neštevilnih protizakonitosti, ki so se tega dne dogajale, naj zadostujejo teke podrobnosti: Od- dani so bili glasovi Ivana Stehlika, Jakoba Gey- ringerja in Hermana Kohuta, ki so vsi trije umrli. Neki Maks Gajdušek pa je volil najprvo zase in potem za nekoga drugega istega imena. Mlad 16 letni dečko Ignacij Reichsfeld je smel glasovati. Upokojeni duhovnik Imrich Foltyn, ki ima 100 juter posestva, ni smel glasovati, češ, da je v ime- niku vpisan kmetič posestnik Foltyn in ne duhov- nik. Pravi vzrok pa je seveda bil ta, ker je Foltyn hotel glasovati za Okanyika. Ko je duhovnik Foltyn odšel, so njegovo ime še enkrat poklicali. Tokrat je zanj oddal glas neki delavec, ki sploh ni imel volivne pravice, in sicer za madžarskega kan- didata. Namestnik slovaškega kandidata je seveda odločno ugovarjal proti taki protipostavnosti. To- da volivni predsednik je začel nanj kričati: »Mo- čite, ali pa vas dam odstraniti!«

Pozno popoldne so spustili v prostor med oba kordona vaščane iz vasi Egbe, vseh 152 za Oko- anyika. Toda njihov duhovnik pater Pavel Blaho, ki je bil obenem njihov voditelj (bil je edini med nj- mi, ki je znal madžarsko govoriti ter se je mogel sporazumeti z uradnikom) ni smel z njimi. Čez več časa se je patru Blahu posrečilo — njegovi kmetje so morali še vedno čakati — da je v nekom ma-

džarskem kortesu našel človeka, kateri ga je po- slušal. Z njegovo pomočjo je prišel k volivnemu predsedniku. »No,« je ta dejal, ko je slišal patrovo pripoved, »saj sem že dve uri čakal na ljudi iz Egbe. Naj takoj pridejo!«

Ves vesel je stari duhovnik hitel nazaj k svo- jim ljudem, kjer pa je mogel ugotoviti veliko uka- no. V tem kratkem času, ko se je on mudil pri predsedniku, je prišlo povelje, da je vaščane iz Egbe treba segnati iz mesta. Prostor, kjer so prej stali, je pater Blaho našel že izpraznjen.

Morda je minilo kakke pol ure, ko sva prispela v slovaški tabor, nam je naenkrat velik trušč zmanjal, da prihajajo zavrnjeni volivci. Po dolgih urah nepotrebnega čakanja biti nasilno zavrnjen od glasovanja — ali ni to izživljanje dovolj močno da bi vzbudilo besnost vsakega kmeta na svetu? Kakor morje je zgenetna množica valovila na pro- storu — kričala, klela, mahala. Zaman je pater Okanyik hodil od skupine do skupine in prosil za mir.

»Naj živi Okanyik!« so kričali ljudje in vedno glasnejši so bili klici, saj jih puste volit. Vhod v mesto je zasedel roj žandarjev. In na ozkem pro- storu, ki je ločil nje od množice, je nekaj okonje- nih huzarjev skušalo pomiriti splašene konje. Strastno prizadevanje nekaterih mož, da bi ženske odstranili od stranske črte, je le preveč jasno ka- zalo, česa so od žandarjev pričakovali. Radovolj- nost, s katero ti žandarji prijemljejo za orožje, njhovo postopanje s slovaškim prebivalstvom je prav tako dobro znano kakor njihova mržnja do jezika naroda, s katerim imajo opraviti. Pri tej priliki je eden izmed njih v kritičnem trenutku zapustil vrsto ter začel strašno zmerjati posameznike v množici ter jim groziti. K sreči pa je njihov poveljnik, ki pa je bil seveda preveč zaposlen, da bi opazil ta dogodek, pokazal takt in zmernost. Toda iz njego- vea obraza je bilo razvideti, za kako resen je smatral položaj.

Liubljanske vesti:

Tudi Novi trg bo reguliran

Ljubljana, 1. marca.

Obenem z regulacijo Dvornega trga, o kateri smo zadnjič poročali, bo reguliran še letos Novi trg, ali kakor so mu včasih dejali Turjaški trg (nekaj časa celo Marxov trg). Prav tako, kakor vse bolj važne regulacije v mestu, si je zamislil tudi regulacijo Novega trga mojster Plečnik, ki je vzorno rešil to sicer nehalno nalogo.

Regulacija Novega trga bo ohranila sedanji klanec, vendar ga bo zravnala, tako da bo padec enoten. Ob obeh straneh bosta asfaltirana hodnika, ki ju bodo ločili od hodnika samega ozki robniki iz porfirja. Trg sam bo tlakovan v obliki rombov, ki se bodo preprežali čez ves trg, le ob straneh bodo trikotniki. Rombe bodo omejevali porfirni robniki, rombi sami in trikotniki pa bodo tlakovani z drobnim granitnim tlakom, oziroma z okroglim savskim

kamenjem, ki pa bo zalit z betonom ali asfaltom. Ta tlak se bo nadaljeval s trga na Breg do bregov Ljubljance. Z Gradu bo tlak videti kakor dolga preproga, ki pada proti Ljubljani. Na Bregu bo ob straneh te preproge zasajeni več dreves, najbrž akacij, ki so zadnja leta zelo v modi, morda pa platan. Drevesa bodo tudi zaključevala preprogo ob Ljubljani. Okoli dreves bodo okrogli betonski robniki s prstjo in posajeni s travo.

Trg bo na ta način slikovito in učinkovito preurejen. Vsi stroški so preračunani na 72.000 Din. Za sedaj stoji na tem trgu lepe stare ljubljanske palače — saj je bil trg nekoč družabno središče Ljubljane, v prihodnosti pa bo ta trg zgoraj zaključevala krasna stavba vseučiliške knjižnice, tako da bo tudi v bodoče Novi trg ostal kras našega mesta.

Umetniški večer

Operna altistka, priznana pevka ga. Bernotova — Golob, znana z raznih koncertov, osobito pa seveda znana našemu občinstvu, ki poseja gledališče, bo gotovo pripomogla, da bo koncertni del dobrodelne prireditve, ki jo priredi mestna občina ljubljanska dne 10. marca v hotelu Unionu, na višku in vreden, da mu vsak prisostuje. Vsa kritika jo enodušno odlično ocenjuje. Prepričani smo, da bo javnost z veseljem vzela na znanje njeno sodelovanje.

Naknadno smo zvedeli, da bo naš slavnij rojak, tenorist dr. M. Adrian zapel na prireditvi dve pesmi in sicer Pavičičevo »Mlado pesem« in Gotovčev »Na nočišče«. Inozemska kritika je pravilno ocenila našega peva, saj ga je primerjala s svetovnimi kapacitetami.

Vsa zasedba na prireditvi je gotovo odlična. G. ravnatelj Julij Betteto je tako znana osebnost in to v inozemstvu kakor pri nas, da je vsaka hvala odveč. Istotako zbora Glasbene Matice in Akademskega pevskega zbora ter orkester Državnega konservatorija. Zabavni del, katerega smo v grobem že objavili, bo sigurno ustvaril najboljše razpoloženje. Upajmo, da bo naša javnost znala ceniti trud naših umetnikov in mestne občine ter se bo udeležila prireditve v čim večjem številu.

★

○ Drevo ob pol 8 postna pridiga gospoda knezoškofa dr. Gregorija Rozmana.

○ Pogajanja Pokojinskega zavoda. V ponedeljek so dospeli v Ljubljano delegati avstrijskega Pokojinskega zavoda, in sicer vlad. svetnik Loibl, generalni tajnik dr. Buchgraber in njegov namestnik dr. Czerny. Avstrijska delegacija se je pogajala z vodstvom tukajšnjega Pokojinskega zavoda glede ureditve raznih vprašanj izključno internega in formalnega značaja. Pogajanja so bila ugodno zaključena za obe strani in so v sredo delegati že odpovali.

○ Pred znižanjem plač mestnih uslužbencev? Med mestnim uradništvom vlada zadnje čase velik nemir. Pripravlja se namreč proračunska debata in na njej bodo sproženi baje razni predlogi, naj se plače mestnemu uradništvu, zlasti višjemu, precej znižajo. Govore celo o predlogih do 20% redukcije vseh prejemkov. Mestno uradništvo s svoje strani seveda ne miruje in pripravlja protiklopko. Včeraj je v tej zadevi obiskala posebna deputacija g. župana in ga prosila, naj se v občinskem svetu zavzame za koristi mestnih uslužbencev.

○ Rentnini zavezane osebe opozarja mestno načelstvo v Ljubljani na razglas davčne uprave za mesto, da vložijo prijave najkasneje do 31. marca 1934 pri davčni upravi za mesto, Vodnikov trg 5. Tiskovine so dobijo v Jugoslovanski knjigarni. Več je razvidno iz razgla, ki je nabit na mestni deski.

○ Mestna planarna sporoča v zadevi nagradnega tekmovalstva, da dobi prvo nagrado 400 Din gdena Dragar Franja, gospodinska pomočnica pri g. Karolini Zbrizaj.

○ Se vedno selitve. Ves mesec februar so Ljubljanci opazovali, kako prevažajo selitveni vozovi pohištvo. Februar je tipičen selitveni mesec, čeprav za selitve najmanj pripraven, ker pač vreme ni primerno. Toda tudi začetek meseca marca ni pokazal kake spremembe v tem oziru in so še vedno selitveni vozovi na cesti. Čeprav v splošnem še veljajo selitveni in odpovedni termini, namreč februar, maj, avgust in november, vendar jih počasi hišni posestniki opuščajo ter sklepajo stanovanjske pogodbe vedno bolj za en mesec. Zato je zadnja leta v začetku vsakega meseca opaziti mnogo selitev in ne samo ob običajnih terminih.

○ Selitve pošte v Šiški. Pošta Ljubljana 7 se preseli v soboto dne 3. t. m. v Zupančičevo hišo na Celovški cesti šte. 81. Ta dan pošta za stranko ne bo poslovala, izvršila pa bo jutranjo dostavo.

○ Halo, rokoborba! Nadebna ljubljanska mladina je zopet v ognju. Po mestu so nalepljeni lepaki, ki nanašajo »črazveseljivo« novico, da so v Ljubljano zopet prišli rokoborci. — Mladina se zbira pred lepaki in strokovnjaško presoja imena rokoborcev, obdružuje strašne mišice g. Mrne ter vse skupaj kvitira s pristnimi izrazi, kakor jih je že svoječas navajal naš »Kaj pravite?« in nad katerimi izrazi marsikdo zardi, tudi odrasli moški. Tem rokoborcem je Ljubljana najbrž zelo priljubljeno mesto, da nas tako redno počaste vsako leto s svojim obiskom. V Ljubljani je menda rokoborba to, kar v Ameriki boks ali na Španjskem bikoborba.

○ Zopet nesreča pri telodvizi. V telodvizni na Prulah se je predsončnim ponesrečil 15 letni dijak Srečko Smrnek z Dolenske ceste 23. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno roko. Prepeljan je bil v bolnišnico.

○ Vsaka dama, katere rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krekov trg 10, Ljubljana.

○ Ponesrečeni za dežele. V ljubljansko bolnišnico so bili prepeljani naslednji ponesrečenci: 3letni Jože Dolinšek, sin predilniške delavke iz Gradca pri Litiji. Gledal je doma, kako mati pere ter je vtaknil nekaj lužne raztopine v usta in se močno opek. — 25letni Alojzij Dolinar s Suhe, delavec na Hajnriharjevi žagi v Stari Loki si je pri delu resno poškodoval desno dlan. — 3letni Miloš Zupančič, posestnikov sin iz Zgornje Slivnice pri Smarju, je gledal, kako reže slamoreznic ter je vtaknil desno roko vanjo. Slamoreznica je dečku roko zmečkala in mu jo bo treba najbrž odrezati.

Trbovlje

Pri vojakih je umrl Kolšek Franc, prej trgovski pomočnik. Sedaj je služil pri mornarici v Novem Sadu. Vzela ga je pljučnica. Bil je miren in dober fant. Sveti naj mu večna luč! Materi vdovi ob izgubi sina-edina pa iskreno sožalje!

Licitacija v znamenju krize. Zadnji ponedeljek se je vršila na občini licitacija za prevoz lesa od stare občine na rudniško lesno skladišče. V kakšni stiski so posestniki, se je videlo nazadnje, ko je po ostrem pritiskanju navzdol bila oddana vožnja po 5 Din za kubič z naloganjem vred. Pred par leti bi bilo treba plačati za tak prevoz vsaj 3- do 4-krat toliko. »Da si konji vsaj krmo zaslužijo«, je bil mnenja nazadnje prevzemalec. Več res ne bo zaslužil. Ta les je lani posekala občina v lastnih gozdovih, da bi postavila zasilna stanovanja. Zupanstvo pa sedaj trdi, da kriza ne dopušča občini, da bi gradila tudi le zasilne stanovanjske barake, četudi etanovanj že primanjkuje. Zato so les prodali rudniku. Vse v znamenju krize.

Mrtvega novorojenca so našli v potoku pod občinsko kopalnico v sredo zjutraj. Gre za prežgden porod. vendar so na trupelcu znaki nasilne smrti. Brezvestno mater išče orožništvo.

Zagorje

Nogo je zdrabilo rudarju Ivanu Sušniku v Kotredžem rovu. Dobil je tudi notranje poškodbe. Peljali so ga v bolnišnico.

Občinski proračun dela upravi velike težkoče. Pravijo, ako ne prevzame Banska uprava del socialnih dajatev, da homo imeli 400% dolžade. Prav lepe številke. Le kdo bo plačal.

18 brezposelnih delavcev je dobilo delo pri gradnji nove banovinske ceste na Mediji v Iz-lakah. Je malo pomagano.

mnogokrat edina uteha človeka v njegovi žalostni usodi. Knjiga je neštetim v tej dobi v moralno uteho in ubrani marsikoga pred strupenim pesimizmom in njegovimi kvamnimi usodnimi posledicami.

Osrednja knjižnica glavnega mesta Praga s svojimi 49 podružnicami je vsakomur dostopna, nezaposlenim in revnim krogom brezplačno. Po statistiki za preteklo leto je imela nad milijon obiskovalcev in je izposodila nad dva in pol milijona zvezkov. Na posameznega prebivalca Prage odpade tako 3,20 knjig. Samo v osrednji palači si je lamsko leto 324.814 obiskovalcev izposodilo v cellem 688.440 zvezkov. Stalnih članov je imela knjižnica to leto 62.553. Največji procent izposojenih knjig izkazuje beletristika (600.119 knjig), tej sledi znanstvena literatura (zgodovina, zemljepis, filozofija in tehnične vede). Moških čitateljev je 70%, ostalo ženske. Čitalnica revij in priročnih knjig izkazuje 147.870 obiskovalcev, čitalnica za otroke 59.682.

Čitalnica časopisov je velika dvorana z udobnimi sedeži, izborno osvetlelino. Razume se, da so vsi dnevniki in tedniki, kar jih premore češkoslovanska republika, tukaj vsakomur na razpolago in to radi hitrejšega poslovanja kar v petih izvodih. Poleg domačih so vsi oddelki inozemskih dnevniki, tako nemški, francoski, angleški, ruski, italijanski, španjski, skandinavski. Knjižnica je odprta in obratuje nepretrgoma od 9 do 20.

Dvorana revij s priročno knjižnico je pravcarstvo knjižestvo revij. Dve veliki dvorani z dolgimi študijskimi mizami sta namenjeni temu študiju. Tedniki in mesečniki, najpomembnejše publikacije v vseh jezikih leže tu. Literatura, likovna umetnost, muzika, tehnične vede, politika, moda, sport itd., vse razdeljeno po panogah. Uradnik, čigar naloga je izprazniti zvečer lokal, ima kar naštevajneši poseel, preden vzdrmi vztrajne in zatopljene bravce.

Mariborske vesti:

Okoličanom in meščanom v korist

Predlani se je započela v Mariboru in okolici živahna akcija za ustanovitev mlekarske zadruge, ki naj bi prevzela oskrbo Maribora z mlekom ter prinesla okoliškemu prebivalstvu priliko, da svoje mlečne produkte primerno vnoveči. Zal je takrat ta akcija zastala, še predno je prišlo do ustanovitve zadruge. Vzroki tega prvega neuspeha so bili različne narave — na eni strani nerazumevanje merodajnih činiteljev, na drugi pa prevelikopotezni načrti za začetek. Mariborska okolica je utrpela radi tega veliko izgubo, dobiček so pa želi še naprej maloštevilni prekupčevalci mleka. Dejstvo je, da se plačuje na kmetih mleko po 40 par liter, v mestu se pa prodaja po 1,75 do 2,25 Din. Kljub vsem organizacijskim in prevoznim stroškom in drugim dajatvam ostane prekupčevalcu skoro dinar dobička pri litru. Od visoke cene mleka v mestu ima neposredno korist še pičlo šte-

vilo kmetov in viničarjev, ki spravljajo blago naravnost svojim odjemalcem, toda njih število iz-gine v primeri z onimi, ki morajo oddajati mleko krekupčevalcem, ker ni nikogar drugega, ki bi hotel prevzeti. Zadruga bi napravila tukaj korenito izpremembo. Ta zavest prodira danes že v najširše plasti okolice, ki prehaja sedaj v konkretno delavnost. V nedeljo se bo že vršil v krčevinski soli velik sestanek okoliških kmetovalcev, živno-rejskih gospodarskih in tržnih strokovnjakov, zastopnikov Kmetijske družbe in zainteresiranih oblasti. Na sestanku se bo obravnavalo vprašanje pravičnega načina vnovčevanja mlečnih produktov okoliškega prebivalstva, ki se hoče rešiti oblasti maloštevilnih prekupčevalcev. Tudi mesto spremlja napor okoličanov s simpatijami, zavedajoč se, da bo skupna zadruga akcija živinorejcev tudi meščanom v korist.

□ Mariborčani! Zvečer ob 8 je v mariborski stolnici koncert, ki vam bo nudil umetniškega užitka, eventualni gnotni uspeh pa mariborskim revežem pomoč. Vaša udeležba naj dokaže, da znate ceniti kulturno delo, ki se je postavilo v službo dobrodelni akciji.

□ Srebrno medaljo za zasluge za kraljevski dom III. reda s krono je prejel uradnik kriminalnega oddelka mariborske policije gosp. Drago Pišorn. Iskreno častitam!

□ Novo čekovni račun davčne mestne uprave. Za novo davčno upravo »mesto Maribor« se je otvoril nov čekovni račun pri poštni hranilnici in sicer pod številko 10.017. Vsa plačila davščin za področje mesta Maribora se morajo od 1. marca dalje vršiti po poštinih položnicah pod omenjeno številko. Nove take poštne položnice dobe zavezanci pri davčni upravi za mesto Maribor.

□ O mariborskih značnih jadralcih, ki smo jih pohvalili že v včerajšnjem »Slovencu« kot najmarljivejše v celi državi, moramo še omeniti, da si grade čisto sami novo jadralno letalo za visoke poletje. Letalo je poljskega tipa »Vrana«, ki se je v jadralnem letu na Poljskem zelo obnesel ter dosegel tudi več rekordov. Gradnja mariborskega letala zelo lepo napreduje ter bo letos na pomlad že gotovo.

□ Ustanovitev vzgojne posvetovalnice. Društvo »Sola in dom« je ustanovilo po vzoru sličnih institucij vzgojno posvetovalnico. Namen posvetovalnice je pomagati staršem takih otrok, ki so težko vzgojljivi. Vsi negativni vzgojni pojavi pri otrocih spravljajo starše v skrb, ki pri tem čestokrat posegajo še po nepravilnih vzgojnih sredstvih. Vzgojna posvetovalnica jim je prinesla sedaj dobrodošlo pomoč. Nasvetovanja bodo popolnoma brezplačna. Prijave sprejema vsak dopoldne med šolskimi odmori meščanski učitelj Franc Martinc, deška meščanska šola, Krekova ulica 1.

□ Šahovski turnir zaključen. V sredo zvečer se je odigrala v kavarni Jadran zadnja partija posvetovalnega šahovskega turnirja, ki so ga priredili najmočnejši mariborski šahisti Pirc, Ostanek, Stupan in Lešnik. Turnir je vzbujal v mariborski šahovski javnosti veliko zanimanje. Končno stanje je: Pirc in Stupan 4 točke, Ostanek in Lešnik 2 točki. 5 turnirskih partij je bilo kvalitativno zelo dobrih, šesta pa je bila slabša.

□ Bolniška blagajna mariborskih trgovcev. V sredo zvečer se je vršil v lovski sobi Orla redni občni zbor te važne socialne ustanove mariborskega trgovstva. Članstvo je z lepo udeležbo podalo dokaz, da se zaveda pomena svoje bolniške blagajne. Vodil je občni zbor predsednik Vilko Weixl, ki je podal poročilo o poslovanju v minulem letu ter o napredku, ki ga ustanova kljub nevarnim gospodarskim razmeram beleži. Tako se je število članstva dvignilo za 201 zavarovanca ter jih je bilo koncem leta 1933 skupno 488. Saldo bolniškega sklada izkazuje sicer manjši prebitok, kakor prejšnja leta, dokazuje pa s tem, da je blagajna vršila svojo nalogo v polni meri ter je izdatno pomagala članstvu v vseh primerih boleznij. Na obnem zboru sklenjena izprememba pravil o uvedbi obveznega bolniškega zavarovanja se ni izvedla, ker je oblast ni potrdila. Obvezno bolniško zavarovanje bo mogoče izvesti šele takrat, ko bo izšla nova ministrska uredba 1 par. 384 zakona o obrtih. Poslovanje se je radi tega v minulem letu vršilo po starih pravilih. Za novo poslovno dobo pa je pripravil odbor zopetno izpremembo pravil, ki bo prinesla v poslovanje večjo elastičnost. O izpremembi pravil je referiral zopet predsednik Weixl, ki jih je prečital točko za točko ter podal vsako posamezno v debato. Izprememba je bila soglasno sprejeta. Glavna razlika z dosedanjimi je v uvedbi treh zavarovalnih kategorij z različno višino članarine, ki se ravna po ugodnostih, ki jih posamezna kategorija nudi. Na ta način se bo mogočil pristop tudi revnejšim članom. Daje postanejo lahko po novem člani osebe prostih poklicev s svojci. Blagajniško poročilo je podal žnidarski. Ustanova ima 120.955 Din premoženja. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: Pred-

sednik Vilko Weixl, podpredsednik Hinko Sax, odborniki: Stanko Kocbek, Franc Močivnik, Albert Vicol, Andrej Oset, Ivan Kvas, dr. Ivan Jurečko, Slavko Markovič; namestniki: Ilich, Murko, Lah, Gjurič, Strašnik; nadzorstvo: Anderle, Jarc, Greif; razsodišče: dr. Šorli, Kravos.

□ Radi slabega spričevala — beg. Od torka opoldne do danes ni sledu za mladima bratcema: 9letnim Jožetom in 11letnim Karlom Saletingerjem. Oba dečka obiskujeta ljudsko šolo ter sta prinesla domov slaba izpričevala. Najbrže sta se v bojazni pred posledicami podala po svetu. Starši so obvestili o begu obeh bratcev policijo, da mlada begunca izsledijo.

□ Ivanka in Lojzka. Pred dnevi sta prišli v Maribor 19letna Ivanka K. in 22letna Lojzka P. Deklici sta imeli precej denarja ter sta živeli v neskaljeni sreči, dokler ju ni včeraj prišla trda usoda. Na policijo so dobili tiralo, v kateri se obe dožita, da sta olajšali v Ljubljani nekakega potnika za 3700 Din, pa so včeraj obe aretirali; odpisali ju bodo pod sigurnim spremstvom v Ljubljano.

Celje

○ Osebna vest iz obrtniških krogov. G. Ludvik Selišek, krojaški mojster v Vodnikovi ulici, je absolvirar v Parizu tečaj za damsko krojaštvo in prejel častno diplomu. Mlademu mojstru, ki kljub velikemu trudu in stroškom stori vse za svojo strokovno izobrazbo, k lepemu uspehu najiskrenejše čestitamo!

○ Stari umirajo. Včeraj je umrla v tukajšnji javni bolnišnici v lepi starosti 80 let ga. Trobiš Marija, vdova po sodn. slugi v pok. Njen mož je tudi v visoki starosti umrl letos meseca januarja. N. v m. p.!

○ Tujski promet v mesecu februarju. Meseca februarja je obiskalo Celje 763 tučev, ki so tu prenočevali 1007 krat. Po poklicu je bilo največ trgovcev in trgovskih potnikov (345), za njimi pridejo takoj uradniki, po narodnosti pa največ Jugoslovancov (609) in za temi Avstrijci. Napram mesecu januarju, ko je obiskalo Celje 920 tučev, je tujski promet precej padel, pač se je pa precej dvignil napram mesecu februarju lanskega leta, kar se je mudilo v Celju 549 tučev.

○ V gozdu se je ponesrečil dne 27. februarja v Jurkloštru 26letni delavec Gracer Ivan. Pri podiranju dreves mu je padlo deblo na levo nogo in mu jo poškodovalo. Gracerja so prepeljali v celjsko javno bolnišnico.

Ptuj

V naši podružnici Panonska ulica 5 lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bo-goljuba«, naročate vse navedene liste in inserate in dobite razne informacije.

Za posledicami poškodbe je umrl Jožef Sventšek, delavec pri mestni občini, v 70. letu starosti. Pred kratkim se je ponesrečil pri spravljaju hlo-dov k mestni žagi. Pri občini je bil zaposlen 37 let. N. v m. p.!

Policijske vesti. Ze nekaj dni se je klatil po Ptuj mlad človek in beračil od hiše do hiše. Ko ga je policija prišla in ga perustrirala, je izjavil, da ne poseduje nikakih listin, piše se Roman Brezovčnik, rojen 13. februarja 1913 nekje v Nemčiji, pristojen pa je v mestno občino Maribor, po poklicu je mesarski pomočnik. Obdržali so ga v zaporu, dokler se ne dožene njegova istovetnost.

Aretran. Pred dnevi smo poročali, da so bile na Glavnem trgu v Ptuj ukradene preproge, vredne 3000 Din. Uzmovič jo je takrat naglo popihal in ga niso mogli najti. Na podlagi tiralice, ki je bila izdana, so ga aretirali v Prijedoru (Bosna) in ga eskortirali v Ptuj. Aretranec je istoveten s ciganom Sabanom Džananovičem iz Prijedora. Da se je mudil na dan tatvine v Ptuj, prizna, taji pa kakor cigan, da bi ukraden preproge. Policija ga je iz-ročila sodišču.

Industrijska palača se bo spremenila v velikan-sko koncertno dvorano.

V Prago bodo tudi prispele delegacije pevskih združenj »Vseslovanske pevске zvezce«, ki bo tako prvič manifestirala v Pragi, kot svojem središču, kulturno slovansko vzajemnost. Nastopila bo tudi naša mladina, po številu do 5000. Glavni festivalni dnevi bodo v nedeljo dne 22. aprila, v nedeljo dne 29. aprila in v torek dne 1. maja. (Razpored pev-skega festivala bomo prinesli pred slavnostnimi dnevi. Op. ur.)

★

Porazne posledice Hitlerjevega idejnega izena-čevanja. Kriza nemškega časnikarstva gre v vrhu-nec. Naklade največjih nemških časopisov so padle po uradnih nemških podatkih na sledečo stopnjo: »Berliner Tageblatt« z 250.000 na 25.000, »Berliner Volkszeitung« s 50.000 na 7000, »B. Z. am Mittag« z 200.000 na 60.000, »Berliner Morgenpost« s 750 tisoč na 200.000, »Die grüne Post« z milijona na 300.000, »Lokalanzeiger« s 170 tisoč na 100 tisoč, »Nachtausgabe« (Hugenbergov list) s 130 tisoč na 60 tisoč. Mnogo časopisov z velikimi nakladami pa je sploh prenehalo. Skupno število časopisov je padlo pod polovico. Na drugi strani pa so vladni listi razmeroma le malo novih naročnikov pridobili. Nasilno duhovno izenačenje se torej tudi Nemcem, ki so ustvarjeni narod za komando, upira.

Kirgiška literarna revija. Kirgiški književni je-zik je star šele 6 let in zdaj so kirgiški pisatelji usta-novili svojo lastno revijo, v kateri bodo prebujali svoj narod narodnostno in kulturno.

Prejeli smo: Dr. Ivan Šarič: »Muka Gospo-dina Naegele Isusa Krista«, Sarajevo, Isti: Naš svetl Otac Papa Pio XI. Sa 14 slika. — »Zlatna knjiga«, otroška zbirka, ki jo izdaja v Belgradu Geza Kohn, je prinesla kot 36 zvezek prevod »Robnizona«.

Kulturni obzornik

Osrednja knjižnica glavnega mesta Prage

V centru mesta Prage, ob Univerzitetni biblio-teki, stoji ponosna palača Osrednje praške knjiž-nice, v katero prihaja in odhaja dnevno nad 5000 obiskovalcev vseh slojev.

Srce knjižnice tvori srednja dvorana za izpo-sojanje knjig »čez ulico«. Ta oddelke obišče dnevno nad 2000 ljudi, ki čakajo v dolgi vrsti, da se človek spomni vojnih let, ko so podobne gruča ča-kale na vsakdanji kruh. Ob vhodu v knjižnico daje uradnik splošne informacije, kar je zlasti važno za propagando dobrega čtiva. Razume se, da ima knjižnica vsa dela, natisnjena v republiki, poleg tega kar najboljši izbor tujih literatur. Ob vstopu v poslojpe so nameščeni letaki z vabilii v dostojni re-klamii, z izrezki iz časopisov in literarnimi kritika-mi. Pod propagandnimi tablamii so vitrine z izbra-nimi deli v novih izdajah ali razstave knjig umirlih avtorjev, jubilejne publikacije in podobno. Ob iz-idu dela malo znanega avtorja se razstavi tu ne-gova fotografija z oddelki njegovega rokopisa, ko-rekturnih pol itd., z namenom, vzbujati v bravcih zanimanje za knjigo, v pravilnem pojmovanju, da dostojna propaganda dobri knjigi le koristi.

Današnji pomen knjižnice je vse večji kakor pred leti, ko je bil nekako glavni namen javne knjižnice, omogočiti dostop h knjigi tudi onim kro-gom, ki bi sicer ostali za knjigo mrtvi. Danes ima javna knjižnica predvsem socialen in etičen pomen, saj je knjiga v dobi potencirane brezposelnosti

Na razvalinah družinskega življenja

Strašna tragedija v Trbovljah

Mož zaklal sebe in svojo ženo

Trbovlje, 1. marca.

Vojni invalid in rudar Pavelšek Ferdinand je živel zadnje čase v vednem prepirlu s svojo ženo Jožefo. Pritoževal se je radi nje, da mu zapravlja denar in da je tudi hčerko že pokvarila. Tudi je ženo radi tega večkrat pretepal. Ona pa mu je očitala, da preveč pije in igra.

Prejšnjo soboto sta imela na sodišču obravnavo za ločitev zakona. Razsodba o ločitvi sicer še ni objavljena, vendar sta bila na tem, da gresta s 1. marcem vsakebi in vzmeta vsak po dva otroka. Ona bi imela prevzeti trafikko v Trbovljah, ki jo je on dobil na njeno ime in jo dosedaj on upravljal.

Zadnje dni so bili med njima prepirlu radi prevzema te trafikke. Prerekala sta se zaradi denarja, ki ga on ni maral dati za zalogo tobaka, ona je pa trdila, da brez tega trafikke prevzeti ne more. Bila je še včeraj v Laškem in hotela tobaka tožiti za denar za zalogo tobaka. Odvetnik ji je tožbo odsvetoval in se je zato skregala z njim. Proti večeru sta bila z možem skupaj v trafikci in pregledovala tačasno zalogo. Oni, ki so jo videli pri tem, pravijo, da sta bila oba silno razburjena in vsa iz sebe, da so si mislili, da se zadeva med njima ne bo dobro končala.

Ko sta okoli 20 prišla domov v stanovanje v rudniški koloniji na Tereziji, se je on pripravil, da pojde na nočno službo, ona pa v posteljo. Pavelšek sam trdi, da je še sedel za mizo in si zapisoval o zalogi, tedaj pa je ona skočila s postelje, mu strgala papir in ga vrgla proč. On pa da je ves iz sebe postal kar omotičen, zgrabil nož in zabod

del ženo. Pogled na kri ga je prevzel tako, da se je začel zavedati svojega dejanja. Nato je še sebi prerezal vrat in skočil skozi okno iz drugega nadstropja.

Hčerka pa trdi, da je oče nekaj časa pisal in računal, potem pa vzel britve in stopil k materini postelji in ji rekel: »Sedaj so pa namine ure potekle. Prijel je z eno roko za usta, da ne bi mogla kričati, v drugi roki je imel britve in ji prerezal vrat. Najstarejša 16 letna hčerka je vlekla mater ven iz sobe, hoteč jo rešiti pred očetom, na hodniku pa je omagala in mati je izkrevavela. Na kričanje otrok so prihiteli sosede. Že mrtvo ženo so prenesli v posteljo. Pavelška samega so našli nezavestnega ležati na tleh. Prenesli so ga tudi najprej v stanovanje, ker pa je še dihal, so ga spravili v bolnišnico. Tam mu je zdravnik zašil prerezan sapnik in mu ustavil krvavitev.

Mož se je takoj popolnoma zavedel in bil od orožnikov zaslišan. Ima sicer hude poškodbe, a je verjetno, da bo ozdravel. Čudno je, da si pri tako visokem padcu ni nič poškodoval udov. Po operaciji je vpraševal, ali je tudi žena v bolnišnici; niso mu namreč takoj povedali, da jo je do smrti. Mož se je zavedal nesrečnega dejanja in se kazal silno potrtega.

Umorjena Pavelška Jožefa je stara 33 let. — Pretresljiva vest o prežalostnem dogodku se je v naglici razvedela med prebivalstvom in povzročila silno razburjenje nad nesrečo, ki je zadela Pavelškove. Je pa obenem strašen opomin onim, ki rušijo stebre družinskega življenja in krščanske morale, pospešujejo pa zakonsko nezvestobo in ločitev zakona.

gami in časniki, razni prosvetni in zabavni večeri z Miklavžem in pustom vred in drugi sestanki. Z dohodki teh prireditelj si nabavljajo knjige, poleg tega pa še podpira siromašne člane. Želeli je, da bi se ta vzajemnost in skupnost še povečala, da bi se pridružilo klubu še več članov. Saj je tu čez tisoč Slovencev, ki še niso prav dolgo tu priseljeni. — Drago Z.

Koledar

Petek, 2. marca: Simplici, papež; Neža (Janja).

Novi grobovi

† V Krčevini pri Ptujju je po dolgi bolezni umrla ugledna in spoštovana posestnica gospa Liza Sluga. Pokojnica je bila splošno znana dobrotnica revežev, dobra gospodinja, ki je kljub svojim 78 letom do zadnjega neumorno delala, ter vzorna mati. Pred 33 leti ji je umrl mož ter jo ostavil z nedoročeno dečo, pa se je vendar krepko oprijela gospodarstva ter pri tem vzgojila vse otroke v krščanskem duhu. Njen sin dr. Jurij Sluga je ugleden ptujski odvetnik. Svetila blagi rajni večna luč, prizadetim svojim naše iskreno sožalje.

Ostale vesti

— Državni svet je z razsodbo od 22. decembra 1933 Br. 3553/33 tretjič razveljavil dekret bana dravske banovine, s katerim je bil odpuščen iz banovinske službe g. ing. Skubie Josip, sreski kmet. referent v Mur. Soboti.

— Rudarski inženjerji se opozarjajo, da je kr. banska uprava v moravski banovini prepovedala nadaljnjo zaposlitev inozemskega inženjerja v premogovniku »Srpski Balkan« v Avranici, okraj Zajčar, z naročilom, da to podjetje nemudoma namesti domačega rudarskega inženjerja. Brezposelni rudarski inženjerji in oni, ki želijo svoje mesto premeniti, naj naslovijo svoje ponudbe na imenovano podjetje ter o tem obvestijo inspekcijo dela moravske banovine in sekcijo Jugoslov. in top. inženjerjev v Ljubljani, Novi trg 3/II.

— Zupanske posle je prevzel pred nekaj dnevi v Podčetrtni, nekdanji nemški trdnjavi, g. dr. Bresar Emerik.

— Prepovedana igra. Splitsko gledališče je hotelo uprizoriti igro »Pop Circa in pop Spirac«, ki jo je priredil po znanem romanu Svetana Sremca Aca Gavrilovič. Uprizoritev te igre pa je prepovedala uprava splitske policije, češ, da nekateri momenti v igri škodujejo ugledu pravoslavne duhovščine. (»Politika«)

— Ravnateljstvo banovinske vinarske in sadjarke šole v Mariboru sporoča, da je preložen dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo in precepjanje sadnega drevja na poznejši čas.

— Razpis dobave živil ter drugih potrebščin za splošno bolnišnico in dečji dom v Mariboru. Kr. banska uprava v Ljubljani je z odlokom od

Maribor

m Umetniški užitek in dobro delo: za oboje so Mariborčani in bodo to dokazali s tem, da se bodo drevi udeležili dobrodelnega koncerta v mariborski stolnici. Priporočamo pa vsem, da oskrbijo vstopnice v predprodaji, ker jih bo zvečer neprikladne dobiti. Predprodaja je v knjigarni Cirilove tiskarne na Aleksandrovi cesti in pri Hoferju.

m Glasbeno in pevsko društvo poštnih in telegrafskih uslužbencev v Mariboru ima v nedeljo, 4. marca ob 14.30 popoldne v Gambrinovi dvorani svoj prvi redni občni zbor.

m Zborovanje bojnikov. Združenje borcev Jugoslovancev (vojni dobrovoljci, bojnikov, invalidi, četniki, rezervni četniki) priredi v nedeljo, dne 11. marca ob 10.30 popoldne v veliki unijski dvorani zbor vojakov iz vojne in povojne dobe.

Celje

c Pevsko društvo »Celjski Zvon« ima drevi ob pol 8. pevsko vajo za moški zbor.

c Važno predavanje o novih davčnih predpisih. V torek, dne 6. marca t. l. ob 8. zvečer bo v Ohtnem domu v Celju predavanje o novih davčnih predpisih. Predaval bo konzulent zbornice za TOI g. Zagar.

c Redni letni občni zbor Vincencijeve konference v Celju bo v četrtek, dne 14. marca ob 8. zvečer v Domu.

c Združenje steklarjev v Celju bo imelo redni letni občni zbor v nedeljo, dne 18. marca ob 8. predpoludne v hotelu »Pošta«.

Drugi kraji

St. Jurij ob Taboru. Cerkevni pevski zbor v St. Juriju ob Taboru bo vprizoril v nedeljo, dne 11. marca Lavtjarjevo opereto v dveh dejanjih: »Mlada Breda«.

13. februarja 1934 VI No. 4770 razpisala na dan 9. marca 1934 ob 10. predpoludne licitacijo mesa, mesnih izdelkov, masla, mleka in mlečnih izdelkov, specerijskega in kolonialnega blaga ter drugih potrebščin za proračunsko leto 1934/35. Licitacija se vrši pri upravi splošne bolnišnice v Mariboru, pri kateri so tudi interesentom na razpolago splošni in podrobni dražbeni pogoji ter pojasnila glede višine potrebnih kavcij, katere je položiti pri blagajni splošne bolnišnice v Mariboru najkasneje eno uro pred licitacijo.

— Za svoj denar kupujte prvorazredno blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

— Avtobusno zvezo Kranj-Jezersko je prevzel g. Grajzar, avtotakani šofer v Kranju.

— Zel in plevel — slovar naravnega zdravilstva ali kako in kdaj uporabljati naravna in najcenejša zdravilna sredstva — zdravilna zelišča. Knjiga obsega 296 strani in stane nevezana 50 Din, vezana 75 Din (vezani izdaji je priložena tudi knjižica: Zelišča v podobah). Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1926, sestavlja F. Magister. Življenje je dar božji, enako zdravje. Če varujemo zdravje, kar je naša dolžnost, varujemo tudi življenje. Človek, ki še ni bil nikoli resno bolan, ne zna ceniti ljubelega zdravja, in zato se tudi premalo briga, da si ohrani to neprecenljivo dobroto. Sonce, voda, zrak, zdravilna zelišča in zmerno življenje so zdravila iz božje lekarne, kamor so vrata vsakomur odprta zastoj. V knjigi najdete našteje vse bolezni in zdravila, vse grmičke in rože, ki imajo zdravilno moč in jih lahko sam nabereš in pripraviš. Bolezni in rože so navedene knjige v abecednem redu. Zato mora ta koristna knjiga, ki jo lahko imenujemo »Domači zdravnik« v vsako hišo, in kjer jo eden prebere, jo bo vzel v roke gotovo drugi in tretji. Samo po sebi je umevno, da kličemo ob resnih obolenjih na pomoč izkušenega zdravnika in se ravnamo po njegovih navodilih. Knjigo toplo priporočamo.

— Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gnulobo v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor češče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo.

— Strašen zločin zakoncev nad starko. Iz Mitrovice poročajo o grdem zločinu, ki sta ga izvršila kmet Boža Serdar in njegova žena Ana nad 67-letno kmetico Milevo Vučetič. Mileva je pred nekaj leti dala svojo hišo Serdarju in njegovi ženi pod pogojem, da jo vzdržujeta in skrbita zanjo do smrti. Toda Serdar je lepo postopal z njo tako dolgo, dokler ni podpisala darilne pogodbe. Kakor hitro pa je bil ta pravni posel opravljen, sta Serdar in njegova žena začela s starko grdo ravnanje. Često sta jo tolkla, ji nista dajali hrane in jo sploh zlostavljala. Starka se je večkrat o tem pritoževala sosedom in se proсила za pomoč tudi občini, toda vse zaman. Naposled se je odločila, da gre stran od hiše v službo. Res je dobila službo, ki bi jo morala nastopiti 1. marca. Ko je Serdar za to zvedel, se je zbal, da ne bi starka preklicala pogodbe, in je zato sklenil, da se je iznebi. Te dni dopoldne je njegova žena kuhala na peči 5-litrski lonec graha, starka pa je sedela pri peči in se grela. Naenkrat pa jo je Serdar zagrabil za vrat in jo pričel daviti. Žena pa jo je medtem tolkla s palico po glavi, dokler se ni starka mrtva zgrudila na tla. Nato je Serdar zli vsebino lonca na mrtvo starko in odprl peč, da je iz nje prišel švigati ogenj in dim. Nato je Ana zletela ven in pričela na vse grlo klicati: »Baka je zažgala hišo in se zadušila.« Sosedje so pritekli in pogasili malenkosten ogenj. Ko pa je prišla na lice mesta sodna komisija, je kaj hitro ugotovila pravi dejanski stan. Oba zločinska zakonca so aretirali in sta že priznala svoj zločin.

— Doraščajoči mladini nudimo jutraj čajsko naravno »Franz-Josef« grenčico, ki dosega radi tega ker čisti kri, zločede in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe

— Lokomotiva ga je podrla. V bližini Murske Sobotje je te dni vlak podrl 72-letnega starca Julija Rantarja. Lokomotiva ga je vrgla na tla s tako silo, da je starac obležal nezavesten. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

— Goljufije s kolki. Pri belgrajskem okrajnem sodišču so ugotovili, da so neki nameštenci tega sodišča goljufali s kolki in je država, kolikor se doslej ve, oškodovana za 100.000 Din, sodijo pa, da bo ta vsota še narasla. Kolkov na aktih niso uničili s preklanjanjem, marveč so samo pritisnili pečat. Pozneje so ta pečat zbrisali in kolke zopet spravili v promet.

— Za svoj denar kupujte prvorazredno blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

Ptuj. Pomlad »Jadranske Straže« na

gimnaziji v Ptujju priredi v torek, 6. marca t. l. ob 20 v mestnem gledališču akademijo pevskega zbora z bogatim sporedom.

Ljutomer. Slovensko lovsko društvo, podružnica Ljutomer za okraje Ljutomer, Murska Soba in Dol. Lendava ima dne 4. marca 1934 ob 4.30 popoldne v restavraciji »Triglava« v Ljutomeru svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Ljutomer. V nedeljo dne 11. marca popoldne ob pol 4 uprizori naše društvo »Ljudska čitalnica« Lavtjarjevo spevoigro v treh dejanjih »Darinka«. Opozarjamo, da konča predstava že ob pol 6. Zveza z vlaki ugodna.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Petek, 2. marca: Zaprti.

Sobota, 3. marca: »Višoka kronika«. Premijera. V proslavo 25 letnice umetniškega delovanja gospe Marije Vere. Izven.

Nedelja, 4. marca ob 15: »Kulturna prireditev v Črni mlaki«. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Ob 20: »Charleyeva teta«. Izven. Izredno znižane cene od 6 do 20 Din.

Opera

Začetek ob 20.

Petek, 2. marca: Zaprti.

Sobota, 3. marca: »Carmen«. Gostuje tenorist dr. Adrian. Red C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 4. marca ob 15: »Okence«. Globoko znižane cene od 15 Din navzdol. Zadnjič. Ob 20: »Štambulski rožac«. Znižane cene.

Zaostajanje sečne kisline v telesu je za mnoge organe pravi strup. Najprej čuti človek splošno neugodje, utrujenost, nervoznost, slabo spi, tu in tam ga kaj zaboli. Vse to so neki nejasni znaki »stranega zasitja«.

Za tem obole ledvice, srce, krvne žile, jetra, sledi protin itd. Četudi taki ljudje čisto izgledajo zdravi, vendar hitro podležejo vsaki bolezni, ker imajo mnogo strupa v sebi. Na močnejše prirodno sredstvo za raztapljanje in izločevanje sečne kisline iz krvi je litij. Radensko vodo (Zdravilni in Krajev vrelec) pa so na močnejši litijski vrelec cele Jugoslavije in so radio-aktivni.

Vič

Sv. misijon homo imeli mesec. Vodili ga bodo oo. lazaristi.

Sezona občnih zborov je tu in viška društva katerih imamo lepo število, polagajo obračune svojemu članstvu. V petek, 23. t. m. je imelo občni zbor Društvo jugoslovanskih obrtnikov, kjer so ostro grajali zapostavljanje domačega obrtništva. Pritoževali so se, da je celo občinska uprava naročila za obdarovanje revnih otrok obutev pri inozemski in ljubljanski trditi, ker je bila tam nekoliko cenejša. Mnenja smo, naj bi se dala prednost domačim obrtnikom, čeprav je cena nekoliko višja, saj ta denar ostane v občini.

Motnik

Skoro dva meseca je že naša župnija brez župnika. Ne bilo bi v čast župljanom, ako bi na tem mestu obširneje govorili o vzrokih, ki so privedli do tega nenormalnega stanja. Vsak pa, ki misli in računa trezno, mora priznati pravilnost stališča, ki ga zavzema škofijski ordinariat. Na nas samih je, da to zadevo čimprej za Motnik častno uredimo. Sicer pa bi bilo to že davno urejeno, ako bi člani trškega gospodarskega odbora (korporacije) ne bili med seboj tako needini in to ravno v zadevi dajatev župnika. Odbor korporacije je v sporazumu s prejšnjim g. župnikom izdelal predlog, sprejemljiv za obe stranki, a rovarjenju nekaterih je uspelo, da je odbor s svojim predlogom ostal v manjšini. Posledica tega je današnje neznosno stanje v župniji. Lahko se upravičeno pritožujejo okolici, ki so redno vršili svoje obveznosti do župnika, da radi naše zagrizene svojvoljnosti ni v fari župnika. Prihodnje dni bo na izrednem občnem zboru trškega gospodarskega odbora (korporacije) ponovno obravnavano to vprašanje. Upamo, da bo tedaj govorilo članstvo treznejše in vso župnijo rešilo more, ki leži na nas vseh.

Kranj

Prvi oderski nastop »Strokovne skupine delavcev in nameščencev« v Kranju z v soboto in nedeljo uprizorjeno Leskovčovo dramo »Dva bregova« je pomenil popolen uspeh. Zanimanje med občinstvom je bilo precejšnje, nič manjše pa navdušenost med igralci, ki so sorazmerno po svojih močeh dobro podali svoje vloge, nekateri izmed njih so se pa še posebno odlikovali. Režija je bila prav večje izvedena, scenerija primerna, maske pa prav posrečene.

Posestna sprememba. Hotel »Jelen«, ki se dviga vrhu Jelenovega klanca, je dobil novega gospodarja. Pred kratkim ga je namreč od g. Ivana Zabreta, tovarnarja v Bobovku, kupila »Hranilnica in posojilnica r. z. z. n. z. v Kranju«, kateri predseduje g. Gorjanc Franc, veletrgovec. V tork popoldne si je del odbora (vg. svetnik M. Skrbec, veletrgovec Gorjanc, odvetnik dr. Megušar, tovarnar Zabret J. in ravnatelj zavoda Mohor C.) ogledal ves hotel in stanovanjsko hišo na dvorišču, ter vso kupljeno posest takorekoč formalno prevzel v svoje roke.

Zanimiv proces na vidiku. Na kazenskem oddelku okrajnega sodišča v Kranju se bo v torek 6. marca ob pol 9. dopolne vršila prav zanimiva razprava. Tovarnarja g. Joško Zabret iz Britofa in g. Lojze Zabret iz Bobovke sta namreč tožila bivšega župana predoseljske občine posestnika Lokarja s Primekovega, ker je v pritožbi na upravno sodišče v Celju med drugim navajal tudi, da sta se oba gg. Zabreta pri volitvah posluževala protizakonitih sredstev, da bi lista g. Zabreta Ivana zmagala.

Jesenice

Lep uspeh. V nedeljo zvečer smo na odru Krekovega doma na Jesenicah imeli priložnost videti vprizoritev Cankarjevih »Hlapcev«. Naravnost povedano bodi, da tako precizne gledališke igre že dolgo nismo videli na našem odru in gledalci so se naravnost divili krasnim izvajanjem, dasiravno vsakdo ni razumel vsebine, ki je za marsikoga pretežka. Jeseničani pa so pokazali, da imajo smisla tudi za lepo dramo in je zmotna misel, da je danes na mestu samo še opereta. — Pomladke Rdečega križa pa je pravtako vprizoril popoldne pravljico »Zaklad«. Dvorana je bila nabito polna in gledalci so bili z vprizoritvijo zelo zadovoljni.

Žemlje na cesti. Bilo je v bližini vhoda v tovarno na Jesenicah, takole okrog osmih dopoldne. Od Javornika se je pripeljal na kolesu pekovski vajenec, na hrbtu pa poln koš sveže pečenih in vabljivo dišečih žemljic. Od nasprotne strani, po klancu navzdol pa je pridrel prav enak pekovski razpečevalac kruha, ki je imel prav tako poln koš peciva. Cesta je bila še ledena in izogibanje na taki cesti ne gre kar tako lahko, skratka, prej kot si mogel naštet tri, sta oba kolesarja trčila skupaj in v trenutku je bilo na cesti vse polno žemljic in štruc, sredi med to gmojo pa tovarniška delavka, ki se je nenadoma znašla v vsem tem diradaju. Bilo je kakor v filmu, da, skoraj z še večjo naglico se je odigral prizor, ki ga je gledalo številno občinstvo. Kdo je škodo trpel in je li so vse žemlje našle svojega lastnika, ali pa so zašle nekatere tudi v konkurenčni koš, ni znano. Tudi vajenca sta izšla iz te tragikomične nezgode nepoškodovana.

Naše dijaštvo

Na zagrebškem vseučilišču se začne vpisovanje 1. marca in traja do 10. marca. Navadno se vpisovanje naknadno podaljša do 15. marca, predavanja pa se začnejo 16. marca. Vse eventualne informacije dobite v prostorih JAKD Danice v Masarykovi 10, I. nadstropje, v Zagrebu.

Poizvedovanja

Najden je bil volnen damski ovratni šal. Dobi se v podružnici »Slovenec« na Miklošičevi cesti 5.

Cankarjev večer

v Sarajevu

Sarajevo, 25. febr.

Snoči je bil v sarajevskem narodnem gledališču večer v spomin Ivanu Cankarju. Združili so se gledališki igralci in Slovenski klub ter so nam vsaj malce pokazali Cankarjevo življenje, njegovo literarno pot in moč.

Najprej je g. V. Držaj z nekaj besedami očrtal trde namere, v katerih je ustvarjal Cankar, pokazal razgova dela, nazadnje pa nam orisal Cankarjevo življenje.

Nato je zapel moški zbor Slovenskega kluba, ki ima okrog dvajset pevcev, prikladno Försterjevo pesem: »Umrli je mož«. Pesem so zapeli še dokaj dobro, vendar pa so glasovi še premalo ubrani.

Glavna točka tega večera je bila premijera Cankarjeve komedije »Za narodov blagor«. Igrali so igralci sarajevskega narodnega gledališča. Kar sem bil že pri nekaterih prejšnjih predstavah opazil, isto je bilo tu: Mnogo premalo notranjega tempa. Skoro vsak igralec igra malo preveč »za sebes, ne oziraje se na celoto, pa se zato cela stvar preveč razvleče in raztrga. Igro je režiral g. R. Prežarec, ki je delo tudi prevzel z naslovom »Za narodno dobro«. Zdi se mi pa, da je v tem prevodu le premalo Cankarja.

Gledališče je bilo polno. Publika je bila pozorna in je celo pri odpolni sceni s ploskom odobraval Cankarjeve besede in misli.

Slovenski klub živi v Sarajevu že nad dve desetletji. Prvotno se je imenoval: Klub »Kriavelj«. Bil pa je brez svojih društvenih pravil. A ko so kasneje oblasti zahtevale pravila, se je leta 1914, prekrstil v »Slovenski klub« in si določil svoja društvena pravila. Zdaj ima ta krožek okrog 200 članov. S svojimi kulturnim in dobrodelnim namenom združuje zveze med sarajevskimi Slovenci. Do tega mu pomaga knjižnica in čitalnica s slov. knji-

Dva občna zbora

Ljubljana, 1. marca.

Nocoj se je vršil v klubskih prostorih občni zbor Avtokluba. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Avgust Praprotnik. — V restavraciji hotela Struželja pa je bil ustanovni občni zbor Društva jugoslovanskih obrtnikov, podružnica v Ljubljani. Na tem občnem zboru je bil za predsednika nove podružnice izvoljen voditelj gibanja za ločene zbornice Lovro Picman, za podpredsednika pa Ivan Košak.

Ali ste že poravnali naročnino?

Naznanila

Ljubljana

1 Današnji koncert Glasbene Matice ljubljanske je preložen vsled obolenosti solista g. Roberta Primožiča. Vstopnice ostanejo v veljavi. Koncert bo v ponedeljek, dne 5. t. m. ob 20.

1 Kino Kodolje. Danes ob 20 najlepši film Luisa Trenkerja »Planine kličejo«. Prikaže junaško borbo švicarskega ljudstva za svobodo.

1 Predavanje SPD. Drevi ob 20 predava v dvorani Delavske zbornice g. Kapus Vladimir o gorski fauni in življenju v planinah. Vstopnice: sedeži po 6 Din, stojališča po 3 Din se dobe v predprodaji v pisarni SPD, Masarykova c., palača Grafike, ter zvečer od pol 20 dalje v Delavski zbornici.

1 Podporno društvo za gluho mladinno mora vsled želje mnogih članov, ki bi se radi udeležili koncerta Glasbene Matice, preložiti svoj občni zbor nepreklicno na nedeljo 4. marca dopoldne ob pol 11. Dnevni red ostane neizpremenjen.

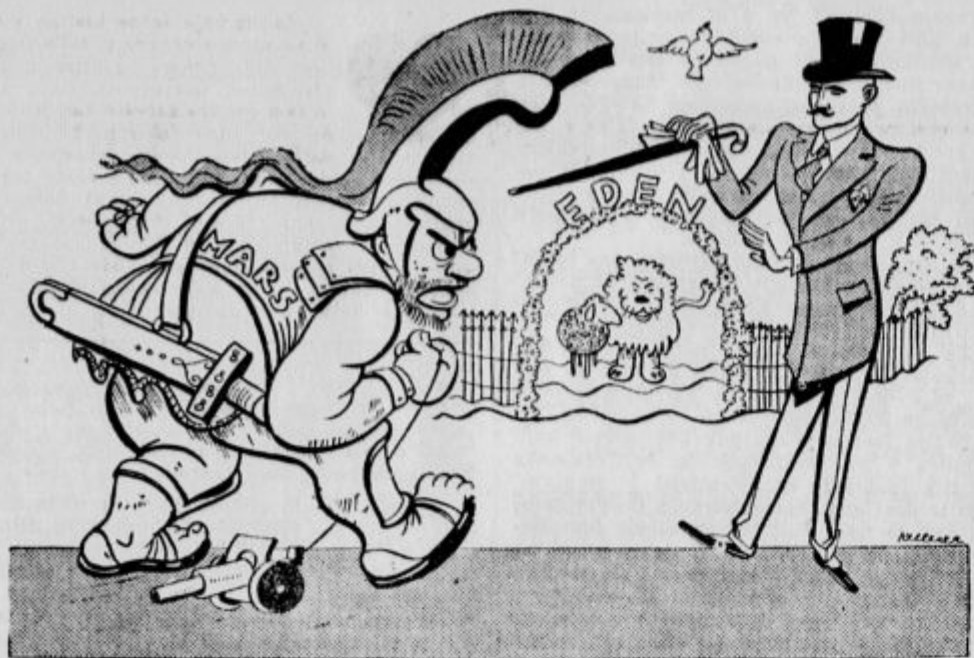
1 Zdravniška zbornica za dravsko banovino sklicuje svoj redni občni zbor na dan 11. marca 1934 ob 14.30 v veliki dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta. Na dnevnem redu so poleg poročil odbora tudi volitve.

1 Moste pri Ljubljani. Drevi ob pol 8 bo v kapelici Salezijanskega mladinskega doma govor za žene in mladenke.

1 Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjtin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 4.

Cerkveni vestnik

Stolna kongregacija Marijinega varstva ima danes, 2. marca ob petih redni shod.

O g. Edenu gre glas, da je silno eleganten Anglež. Toda še več, g. Eden je zdaj na poti po evropskih prestolnicah, da bi našel zdravilo za razorožitveno konferenco in tako razorožil Marsa. Svet bi se tako spremenil v velik paradiž — v »eden«.

Žid je prišel v Ameriko tri tisoč let pred Kolumbom Razkritja ameriškega učenjaka

Newyorški časopis »World« prinaša veliko razpravo znanega zgodovinarja Hyattea Warrela, ki je že pred 40 leti dokazoval evropski, oziroma azijski izvor jugoameriške kulture. Po dolgem nabiranju dokazov je pridobil tudi več znanstvenikov, ki delijo njegove nazore. Zdaj podaja svoje življenjsko delo v končnoveljavni obliki.

Warrel je ugotovil že kot visokošollec čudno, nepričakovano, a nedvomno sličnost izročil vseh treh najbolj kulturnih in najstarejših jugoameriških narodov: Aetekov v Meksiku, Majev v Srednji Ameriki in Inkov v Peruju. Njih legende enako pripovedujejo o »belem bogu«, ki je prišel v Ameriko iz Vzhodne dežele onstran Atlantike. Napisi in slike vedno enako popisujejo zunanost belega boga. Imel je blede obraz, gosto črno brado, zakrivljen nos, črne žive oči in kodraste črne lase. Na glavi je vedno nosil malo okroglo kapico, ki je ni nikoli odložil. Indijanci izročila popisujejo, da je naučil beli bog rdečekožce zidati hiše in palače, pripravljati iz gline in sušiti na solnem loncu. Prinesel jim je različne tehniške skrivnosti in utemeljil verstvo »v pravi podobi, ki jo niso poprej poznali«. Potem je odšel v svojo vzhodno domovino, a poprej napovedal, da se bo še povrnil ter do konca sveta vladal nad Indijanci. Obljubil je tudi, da bo poslal svoje otroke ali vnuke za slučaj, da bo zadržan sam. Iz tega razloga so sprejeli Indijanci od kraja s pobožnim spoštovanjem španske osvobodilce.

Stolica za humor!

V London je prispela tajnica Mark Twain Association, gđ. Ida Jedd, ki pripravlja vse potrebno za ustanovitev stolice za ... humor! Sto let je namreč že poteklo, odkar se je rodil znani humorist Mark Twain. Prva predavanja o humorju se v kratkem začne na vseučilišču v Missouri, kjer je bil Mark Twain rojen, nato pride Oxford na vrsto, za njim Sorbonne itd. Svet bo Ida Jedd v teh kritičnih časih prav hvaležen, ako se ji bo posrečilo oživiti v ljudeh kaj več zdravega humorja.

Mark Twain pripoveduje v svojem življenjepisu tole zgodbo: Ko sem bil star šele nekaj mesecev, me je dojilja kopala s svojim bratcem dvojčkom v kadi. Ko se je za nekaj trenutkov odstranila, je utonil eden izmed naju. In ker sva si bila tako podobna, niso mogli ugotoviti, kdo izmed naju je utonil, brat Bill ali jaz. Radi tega vam jaz ne morem zagotoviti, ali sem ostal pri življenju jaz ali brat.

Prva prijateljica: »Zakaj pa nosi Tvoj zarobenec vedno črne naočnike?«
Druga prijateljica: »Zato, da bi ga moja lepota ne oslepila.«

Mož telefonira ženi iz prodajalne: »Dragica, kupil sem ti krasen rožnat šal. Želiš li, da ga takoj zamenjam, ali boš to o priliki opravila sama?«

Beli bog ima pri raznih narodih različna imena. Aeteki so mu rekli »Kvecalkotlj«, za Maje je bil »Kukuljkan« in za Inke »Viktaha«. A vse podobe kažejo vedno isto izrazito glavo. Sleherni opazovalec je videl, da so predočili nekdanji indijanski slikarji tipičnega Žida v starosti med 50—60 leti, kakor jih srečamo na vsakem koraku v newyorški židovski četrti. In vendar ne srečamo nikjer med rdečekožci sličnih potez niti zdaj, torej nikakor niso mogle biti domače v prazgodovinski Ameriki pred Kolumbom. Tako je dospel Warrel do zaključka, da je moral dospeti v Ameriko kot prvi Evropeec, pred 3000 leti ali 2500 let pred Kolumbom nepoznan Žid. Najbrž se je rešil s katerekoli ponesrečene fenicijske ladje, ki je morala dospeti do ustja Amazonke. Warrel navaja tudi veliko število verskih obrednosti, ki so bili pri Inkih in Majih jako slični onim pri Izraelcih, preden je doživel njih verstvo poglobitev in prepoved pod velikimi preroki. Ko so dospeli Španci v Ameriko, so našli nespremenjen verski in socialni ustroj, kakor ga je bil oblikoval »beli bog«. Inki in Maji so celo imeli izrazito židovski koledar, jubilejska leta in drugo Marsikatero zakonske določbe in razredne ustanove donijo kakor prevod Stare zaveze. Zgodovinarji so vedno imenovali državo Likov »najstarejšo socialno monarhijo«, a niso mogli razložiti izvor slične nepričakovane urejene državnosti.

Po teh odkritjih je Kolumbova slava precej otemnela.

Kardinal kurije Frane Ehrle je zbolel za pljučnico. Zgubili so vse upanje, da bi ozdravel. Kardinal Ehrle je bil rojen v Isnyju na Bavarskem pred 89 leti. Od l. 1895—1914 je bil prefekt vatikanske knjižnice. Na njegovo mesto je prišel kardinal Ratti, sedanji papež Pij XI.

Z letali hite »Čeljuskinovi« posadki na pomoč

Iz Moskve poročajo, da je vlada organizirala čim hitrejšo pomoč brodolomcem »Čeljuskin«. Kakor smo že poročali, plovejo ti na velikanski ledeni plošči v bližini Kamčatke. V Petropavlovsk na Kamčatki je že prispel na pomoč parnik »Stalingrad«. Takoj so naložili nanj več letal in radijsko postajo, da bi nato odplul na pomoč. Parnik »Smolensk« je tudi odplul iz Vladivostoka. Po prvotnem naročilu bi moral vzeti s seboj tri letala, toda v zadnjem hipu je prejel ukaz, naj naloži kar osem letal. Posadki »Čeljuskina« se je že posrečilo uglasiti velik prostor na ledu, kjer bi lahko letala pristala. Na plošči je nastala razpoka široka več metrov. Čez njo so napravili most. Zivila so spravili na varno mesto. Zdaj čakajo nestrpno pomoči.

Prijazen gospod: »Prosim, izvolite na moj prostor.«
Neprijazna dama: »Hvala, rajši stojim.«
Prijazen gospod: »Že mogoče, toda zdaj se mi, da je prijetneje, ako sedite na mojem prostoru, nego da stojite na mojih nogah.«

Solnce je prineslo novega cesarja

Na dan druge obletnice, odkar je bila ustanovljena v nekdanji Mandžuriji nova država Mandžukuo, je bil nekdanji kitajski cesar Pu-Yi kronan za cesarja »velikega mandžurskega cesarstva«. Tako se bo namreč poslej imenovala Mandžurija. Že več tednov so na poti iz kitajske Mongolije in drugih bližnjih dežel poslanstva, da bi se poklonila mlademu cesarju, ki je iz rodovine Ching; ta je vladala do l. 1912 na Kitajskem. Pred 22 leti je moral mladi cesar Pu-Yi zapustiti cesarski prestol in se umakniti republiki. »Toda volja bogov je sedaj drugačna« in Pu-Yi je postal cesar države Ta-Man-džou Ti Kuo. Hsinking mesto, ki se je preje imenovalo Čančun, ki je bilo določeno za kronanje, je ob tej priložnosti vse pokoneu. Poskrbljeno je bilo predvsem za zanesljivo stražo, da ne bi kdo motil slovesnosti. Ta se je izvršila v popolnem programu: Preden je včeraj, to je 1. marca vzhlo solnce, je cesar Pu-Yi odšel v nebeški tempel. Ko se je solnce že prikazalo, se je mladi cesar vrgel pred oltarjem na tla; med tem časom blagoslovljata dva duhovnika tele, ki so ga žrtvovali bogovom. Vlada se zopet dvigne in sprejme iz rok svečenika žig bodočega cesarja. Pri tem obredu so prisotni samo svečeniki in člani cesarjeve družine. Nato odide cesar v svojo začasno palačo, da bi sedel na prestol. Ministrski predsednik prejme nato od cesarja prvi proglas na mandžurski narod; proglas govori o velikih dolžnostih in skrbih cesarja. Cesar obljubi, da bo spoštoval »wangtao«, to je temeljne moralne zakone države. Wangtao pomeni »kraljevo pot« ali pa »pot dobrega vladarja«; zgrajen je na temeljih Konfucijevih nauk. Le tisti bo imel zasluge, ki bo narodu dal mir, to je osnovno načelo te postave. Po kronanju nastopi vojaška parada. — Pričakujejo, da bo cesar ob tej priložnosti izdal amnestijo.

Takole šolajo metalce bomb. Učence ob daljnogledu; učitelj nadzira, ali je bomba pravilno padla. Nekemu angleškemu inženjerju se je posrečilo sestaviti pripravo, s katero je mogoče metanje bomb teoretično izpolniti do skrajnosti Bombo lahko vržeš in s posebnim daljnogledom ugotoviš tudi, kam pade. Seveda gre pri vajah samo za bombne vzorce in ne za resnične bombe.

Moskva — zaščitnica komunistov

Dimitrov, Popov (zgoraj) in Taney (spodaj), trije Bolgari, o katerih je te dni govoril ves svet. Znani so kot komunisti izza obravnave radi požiga nemškega parlamenta. Pri procesu so bili oproščeni, toda vlada jih je obdržala v zaporu, kakor pravi njeno poročilo, radi tega, ker jih bolgarska vlada ni hotela priznati za svoje državljane; pač pa jih je nemška vlada izpustila zdaj, ko jim je Rusija potrdila državljanstvo sovjetske Rusije. — Hitler je dal izpustiti Bolgare na pritisk Moskve, ki je v zadnjem času spravila v svoje zapore več nemških inženjerjev. Baje zato, da bi jih imela za talce. Kakor poročajo iz Berlina, je nemška vlada sklepala o usodi treh Bolgarov na posebni seji. Več ministrov je nastopilo zopet proti temu, da bi se Bolgari izpustili, češ, da so silno nevarni komunistični agitatorji; posebno Dimitrov je na glasu spretnega agitatorja. Večina je bila za to, da se Bolgari izpustijo. Končno se je za to odločil tudi Hitler. — Dimitrova, Popova in Taneya so z letalom odpeljali v Königsberg, odtod sta odletela v Kovno, iz Kovna v Moskvo. Čudno, Bolgari so zapustili Nemčijo ravno na dan obletnice, ko je bil zažgan nemški parlament. V Moskvo so prispeli z letalom ob 19. uri zvečer. Tu so jih sprejeli z viharnim navdušenjem. Pozdravil jih je vodja tajništva komunistične stranke Dimitri Manuilski. Dogodek je vsekakor nenavaden, ker je s tem podan dokaz, da je Rusija prevzela nekako pokroviteljstvo nad komunisti po vsej Evropi.

Iz avstrijskih časov

Narednik enoletnemu prostovoljcu: »Kaj pa ste Vi v civilu?«
Prostovoljec: »Asistent na ginekološki polikliniki.«
Narednik: »Ako niste do jutri nekaj takega, kar tudi jaz lahko ponovim, Vas dam zapreti!«

Učitelj: »Kaj pa naredi tvoja mama, preden leže k počitku?«
Slavica: »Frizuro in zobe odloži na toaletno mizico, gospod učitelj.«

Nezaposleni delavci trkajo na londonska vrata

Ze od nedelje čaka v krasnem londonskem parku Hyde park na tisoče in tisoče brezposelnih delavcev, ki so prispeli iz vse Anglije, po svoje pravice. Poslanec MacGovern je v poslanski zbornici zahteval, naj bi vlada dovolila, da bi odposlanstvo brezposelnih sprejeli v poslanski zbornici. MacDonald je bil proti temu. Dejal je, da so delavske organizacije zastopane že v poslanski zbornici in da je to dovolj. Delavski poslanec Maxton je proti temu stališču protestiral in zahteval odgovoditev zbornice seje, da lahko prouči stališče ministrskega predsednika. Ker je Maxton zbral za svoj predlog več kakor 40 podpisov, je predsednik zbornice ugodil predlogu.

V Downing-Streetu, kjer uraduje g. MacDonald, se je javila deputacija delavcev, ki jo je vodil Maxton. Okoli poslopja je čakalo kakih 40 brezposelnih delavcev na odgovor, ki ga bo dal MacDonald. Toda nekaj ko-

rakov pred glavnim stopniščem je 12 policijskih stražnikov zastavilo pot Maxtonu in 4 odposlancem. Policijski nadzornik je dejal, da je pripravljen pustiti v ministrsko predsedništvo kvečjemu dva odposlanca. Maxton je zahteval, naj bi pustili 4 in nadzornik mu je ugodil. Toda odposlanec je čakalo veliko presenečenje, ker jih je sprejel samo eden izmed MacDonaldovih tajnikov. MacDonald je bil namreč na obrtni razstavi. Ko se je Maxton vrnil k svojim ljudem pred palačo ministrskega predsedstva, je imel grozilen govor. Dejal je, da se bo še vedno potegoval za to, da se deputacija delavcev sprejme v spodnji zbornici. Protestiral je proti ravnanju MacDonalda, češ, da ni hotel osebno sprejeti delavskih odposlancev. »Če nam vlada zapira vsa vrata in noče s nami ravnati po ustavnih predpihi, potem bomo tudi našli vrata, ki jih vlada ne bo mogla zapreti.«

Angleški princ Jurij, najmlajši sin kralja Jurija, je med svojim obiskom v Cap-Townu splezal tudi na Mizno goro za mestom. Gora je komaj nekaj na 1000 metrov visoka kljub temu je tura nevarna, ker se peščena tla rada krusijo.

Gospodarstvo

Žrebanje dobitkov vojne škode

Pri 10. žrebanju vojne škode 15. 19. in 21. februarja so bili izžrebani tile dobitki:

serija	št.	dobitek	serija	št.	dobitek
26	586	8.000	2394	197	20.000
32	150	8.000	2405	806	3.000
43	237	5.000	2411	623	20.000
59	182	5.000	2420	983	3.000
83	97	3.000	2423	492	3.000
86	11	3.000	2423	945	5.000
100	672	3.000	2431	307	20.000
107	714	3.000	2439	838	3.000
156	960	3.000	2454	337	3.000
180	167	3.000	2487	764	3.000
191	8	3.000	2493	133	20.000
208	982	3.000	2551	97	3.000
217	710	20.000	2563	832	5.000
229	609	3.000	2573	516	3.000
234	57	5.000	2591	395	3.000
235	561	5.000	2641	570	3.000
251	298	3.000	2652	702	3.000
276	120	3.000	2673	562	3.000
286	28	20.000	2694	742	5.000
296	203	3.000	2699	499	3.000
302	747	5.000	2726	852	5.000
304	859	3.000	2729	192	3.000
323	72	3.000	2729	204	3.000
327	996	3.000	2773	566	3.000
333	909	5.000	2816	332	3.000
336	918	5.000	2896	761	3.000
350	315	3.000	2897	454	3.000
377	468	3.000	2940	248	3.000
405	264	20.000	2952	747	100.000
439	411	3.000	2957	802	200.000
442	531	3.000	2961	379	3.000
482	530	5.000	2975	378	3.000
484	298	20.000	3002	893	3.000
485	905	3.000	3009	376	3.000
516	440	3.000	3076	126	3.000
553	154	20.000	3077	93	3.000
557	24	3.000	3127	188	5.000
574	656	3.000	3170	260	3.000
577	743	5.000	3196	585	3.000
586	630	3.000	3244	395	5.000
588	347	3.000	3245	332	3.000
589	396	3.000	3250	947	3.000
596	582	100.000	3288	922	3.000
650	781	3.000	3298	849	5.000
664	663	5.000	3295	496	3.000
740	414	3.000	3308	927	50.000
746	694	20.000	3320	766	3.000
748	74	5.000	3352	341	3.000
756	567	3.000	3363	724	3.000
793	418	3.000	3371	331	3.000
798	584	5.000	3427	96	3.000
806	224	3.000	3429	621	3.000
843	613	3.000	3445	51	3.000
862	907	3.000	3451	546	3.000
873	415	20.000	3494	740	3.000
880	336	3.000	3505	131	3.000
882	247	3.000	3529	887	3.000
913	699	5.000	3540	900	3.000
916	989	5.000	3542	221	50.000
919	58	20.000	3546	272	5.000
928	881	3.000	3582	440	3.000
982	195	5.000	3618	775	20.000
983	885	5.000	3628	941	3.000
988	17	3.000	3637	415	3.000
1004	85	3.000	3656	746	3.000
1016	791	5.000	3657	31	50.000
1023	762	3.000	3663	529	3.000
1025	753	3.000	3689	422	5.000
1042	403	5.000	3707	420	3.000

Odtok zlata iz Holandije trajna dalje. S 26. februarjem zaključeni izkaz Holandske narodne banke kaže, da se je zlato zaklad zmanjšal za 21,5 milj. goldinarjev, tako da znaša zlati zaklad še 792,1 milj. v primeri iz 897,8 milj. obkopa bankovcev.

Nemške stavbne hranilnice. V Nemčiji je poslovalo koncem leta 1933 še okoli 150 stavbnih hranilnic in posojilnic. Navadnih hranilnic zadrug je še 11, s posebnim oblastvenim dovoljenjem posluje 47 stavbnih hranilnic. Poleg tega posluje še okoli 70-80 zasebnih stavbnih hranilnic in posojilnic. Javnih stavbnih hranilnic je 16. Vse te stavbne hranilnice so v preteklem letu dale okoli 100 milj. mark posojil. Od ustanovitve prvih nemških stavbnih hranilnic pa do danes so dale nemške zadruge te vrste okoli 40.000 vlagateljem okoli 560 milj. mark za gradbeno posojila. Od lani podeljenih 104 milj. mark posojil je največ pripisovalci posledicam posebnega meničnega kredita za te zadruge, katerega so dobile lani 63 milj. mark.

Borza

Ljubljana, 1. marca.

Denar

Danes so ostali neizpremenjeni tečaji Berlina, Bruslja, Curiha, Pariza, Prage in Trsta. Popustila sta le Amsterdam in London, dočim je narasel New York.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,90, na zagrebški po 8,85 in belgrajski

po 8,90. — Grški boni so notirali v Belgradu 35 do 35,50 (35,50).

Promet na zagrebški borzi je znašal 46.093 Din. Curih. Pariz 20.377, London 15.70, New York 310.125, Bruselj 72.25, Milan 26.04, Madrid 42, Amsterdam 208.30, Berlin 122.675, Dunaj 73.30 (36.40), Stockholm 80.95, Oslo 78.90, Kopenhagen 70.10, Praga 12.245, Varšava 53.325, Atene 2.95, Carigrad 2.49, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila nekoliko slabša in so tečaji deloma popustili. Tudi promet je oslabil in je bilo danes na zagrebški borzi zaključeno samo 25.000 v begl. obveznicah.

Ljubljana, 7% inv. pos. 73-75, agrarji 36-38, voj. škoda 310-312, 8% Bler. pos. 53-54, 7% Bler. pos. 51-52, 7% pos. Drž. hip. banke 64 den., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 72-76, agrarji 36,50-38, vojna škoda 313-315, 3. 311 d., 4. 313-314, 6% begl. ob. 54-54,50 (54,50), 8% Bler. pos. 53,50-54, 7% Bler. pos. 51-52, 7% pos. Drž. hip. banke 60 den. — Delnice: Priv. agr. banka 257,50-259, Sečerača Osijek 150 den., Impek 50 den., Trboveljska 106-110.

Belgrad, Drž. papirji: 7% inv. pos. 75 do 75,50 (75), vojna škoda 314,50-315 (316, 314), 3. 313-314,50 (314), 6% begl. ob. 54,50-54,85, 8% Bler. pos. 52-54,50. — Delnice: Narodna banka 4280-4300 (4300), Priv. agrarna banka 258-259 (258, 257).

— Rim: 20,45 Orkestralni in vokalni koncert — Praga: 17,05 Komorna glasba (Smetana) 20,05 Moja domovina (Smetana) — Varšava: 17,20 Komorna glasba 20,00 Orkestralni in klavirski koncert iz varšavske filharmonije — Nemčija: 19,00 Koncert na novih orglah v Königsbergu — Monakovo: 20,10 Vino in voda — Lipsko: 20,10 Vojaski koncert.

Šmarje pri Jelšah

Naše gasilstvo. Odkar imamo reorganizacijo gasilstva, se je že precej številno članstvo še povečalo. Sploh se v zadnjem času opazja precejšen razvoj in napredek. Med najbolj delavne čete v našem okraju spada brez dvoma gasilska četa iz Šmarje. Nedavno je bil v četi organiziran napadalni, kulturno-prosvetni in samaritan-ski odsek. Vsak teden se vrši samaritanski tečaj, namenjen v prvi vrsti članstvu, potem pa tudi ostalemu občinstvu. Ob priliki pustne veselice je četa izdala prvo številko lista »Puste, ki ima menda zaenkrat namen izhajati samo enkrat v letu. List, ki ga je prav lično napisala in ilustrirala Mohorjeva tiskarna v Celju, je vzbudil splošno pozornost. (Škoda, da ni vsaj mesečnik.) Preteklo nedeljo je bila upravna seja tukajšnje župe, na kateri je bil za župnega predsednika kulturno-prosvetnega odseka izvoljen tuk. g. sodnik Kokalj, župnemu samaritan-ekemu odseku pa načeluje g. dr. Langer. Odbor župe namerava v teku leta prirediti po večjih krajih okraja razna občepokristna predavanja, na katerih bi se občinstvo lahko izobraževalo.

Sport

Težka atletika Nekaj besed o rokoborbi

Za rokoborbo vlada med našim ljudstvom mnogo več zanimanja, kot bi utegnil kdo misliti. Res je, da ni rokoborba naš narodni sport, da nimamo rokoborcev z mednarodnim slovesom in da imamo le malo športnih društev, ki bi se bavila z rokoborbo. Toda vse to se ne dokazuje, da bi za rokoborbo ne bilo zanimanja. Le pogledimo redke rokoborske prireditve — ki mnogokrat niso niti na primerni športni višini —, kako navdušene gle-

Rokoborba v stoji: »Mline

dalce imajo. Tudi mnogo resnih poskusov opazimo v mestih in na deželi za ustanovitev težkoatlet-skega društva. Vendar pravega uspeha ni, ker nimamo močne težkoatletске centrale, ki bi razpredla društva po vsej deželi, prirejala tečaje za voditelje (trenerje), prirejalo velike prireditve itd. A lep razvoj in zadovoljivi uspehi težkoatletskih sekcij Ilirije in mariborskega Maratona nas navdajajo z upanjem, da gremo tudi v tem oziru boljšim časom naproti.

Pričujoče vrstice naj podajo nekaj osnovnih pojmov o rokoborbi in sicer o grško-rimski ali klasični rokoborbi.

Rokoborbo srečamo že v starem veku pri Rimljanih in Grkih (zato njen naziv: grško-rimska rokoborba). Danes goje rokoborbo vsi narodi. Pri mnogih narodih je rokoborba narodni sport.

Rokoborbo izvajamo na blazini (4x4 m). Dovoljeni so vsi priemi od temena do bokov razen onih, ki ovirajo dihanje in razen zavijanja rok na

hrbtu (ključ). Prepovedani so torej vsi sunki, udarci in vsi priemi s pomočjo nog. Za premaganeča velja oni, ki se prvi dotakne tal z obema rame-noma.

Kako izvajamo rokoborbo? Borilca se postavita drug nasproti drugemu, si podasta desnici v pozdrav in izmenjata prostor. Nato prične borba. Borba se vrši s priemi, in je tem lepša in izdatnejša, čim več prijemov poznata obojoroka. Pri-jeme moremo izvajati v stoji in na tleh.

Za različne gibe in prijeme pri nas še nimamo stalnih in udomačenih slovenskih izrazov. Vse vprek se uporabljajo tuji — nemški in francoski — izrazi. V naslednjem hočem podati nekaj sloven-skih izrazov, ki naj nadomestijo nepotrebne tuške.

Borba v stoji. Borilca si po pozdravu običajno znova podasta desnici, levičici pa si po-loži drug drugemu na ramena. Stojita v visoki preži, nagnjena naprej, pogled uprt na roke. Slede uvodni prijemi: masaža zapestja in vratu. Tem pa sledi prijem glave z levice ali desni-co, križni prijem, nato razni podprije-mi (čelni, hrbtni, stranski, zgornji), potegji, premeti in mlin. To so najobčajnejši gibi in prijemi pri borbi v stoji. Vsak prijem ima seveda tudi svojo obrambo.

Borba na tleh. S pomočjo zgoraj navedenih gibov smo spravili nasprotnika na tla t. j. v klop, trebušno ležo, polmost in most. Klop je oni položaj, ko kleči borilec na obeh kolenih in je oprt z rokama ob tla. Trebušna leža ob-stoja v tem, da se vlečemo na trebuh; polmost: da se dotikamo tal z glavo in eno polovico hrbta; most, da se dotikamo tal samo z glavo in sto-palom nog, hrbet obrnjen proti tlu. Kadar se na-haja naš nasprotnik v enem izmed opisanih polo-žajev, tedaj ga skušamo spraviti na hrbet s po-močjo tkzv. »nelsona« prijema, prekuca in preokreta.

Vsak prijem moramo napraviti zelo hitro in energično. Med borjenjem ne sme biti telo v na-petem stanju (trdo), ampak mora biti sproščeno, mišice mehke. Le ko izvedemo prijem ali se ho-čemo prijema obraniti, tedaj napremo za trenutek mišice in izvedemo nameravani prijem. Nasprotni-ka ne smemo nikdar vreči iz višine nad 20 cm na tla.

Pravi rokoborec je vitez v najboljšem pomenu te besede. Rokoborec daje telesu moč in okret-nost, ima pa tudi velik vpliv na duševnost vztraj-nega borilca: da mu močno voljo, samozavest, srčno izobrazbo in globok čut, da pomaga slabotnim. Ker so vse te lastnosti našim fantom silno potrebne, je prav, da se pri nas rokoborba razširja in po-stane časovna naš narodni sport. Sm R.

Amatersko prvenstvo v rokoborbi

V soboto in nedeljo, dne 10. in 11. t. m. v Delavski Zbornici.

Amatersko prvenstvo dravske banovine v grško-rimski rokoborbi, ki ga priredi SK Ilirija, se vrši letos v Ljubljani v Delavski zbornici. To tekmovanje bo izredno zanimivo, saj nastopijo naši najboljši rokoborci-amaterji. Ti sportniki porabijo ves svoj prosti čas za to lepo a med našimi fanti tako malo poznano telesno vajo. Prireditve bo tem zanimivejši, ker že precej časa nismo imeli pri-like videti v ljubljani prvovrstne amaterske roko-borbe. Zato pričakujemo, da bo naše sportno obči-nstvo v velikem številu posetilo to zanimivo pri-re-ditev.

Ponovni občni zbor JNZ

Vse ligine tekme odgojene.

Glede na predlog večine podzvez je upravni odbor Jugosl. nogomet. zveze sklenil, da se vrši dne 1. aprila t. l. izredni občni zbor zveze. Svoj predlog utemeljuje s tem, ker so se pojavile nove okolnosti, ki močno uplivajo na potek, odnosno na izvedbo tekem za državno prvenstvo. Z novim obdobjem je naš sport, zlasti pa nogomet močno prizadet. Zato so tekme za državno prvenstvo resno ogrožene. O tem bo obravnaval izredni občni zbor. Tedaj bo pa zvezna uprava poročala, kaj je v tej zadevi ukrenila in kaj dosegla.

★

Ustanovni občni zbor SK Panonije. V nedeljo, 18. februarja se je vršil ustanovni občni zbor SK Panonije. Zborovanje je otvoril g. Zajec, ki je po-zdravil prisotne zastopnike oblasti, delegata SK Ilirije g. Pfundnerja in delegata ZSK Hermesa g. Dolinarja. V uvodnem govoru se je v imenu pri-pravljalnega odbora zahvalil vsem poštvalnim sodelavcem za pomoč, ki so jo nudili odboru in apeliral na prisotne, da tudi v bodoče z vso vnemo podpro delo in stremljenje klubovega vodstva. — Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: pred-sednik g. Bauer, tovarnar, podpredsednik g. Zajec, ki je tudi načelnik nogometne sekcije, tajnik g. Ahlin, blagajnik g. Mihelič, gospodar g. Komar. Odbor-niki gg.: Vernik, Pintar, Ahlin, Črv in Zorko. Re-vizorji gg.: Sitar, Peter, Jenko. Razsodišče: dr. Bonač, Rojina, Lombard. — Po volitvah je pozdravil v imenu Ilirije novo ustanovljeni klub g. Pfundner, ki je želel klubu čim lepših uspehov. Mlademu klubu je ponudil svojo pomoč znani sportni dela-vec g. Dolinar Lojze. H koncu se je zahvalil pri-sotnim za številno udeležbo g. Zajec in jih prosil, naj klubovi upravi z vso ljubeznijo pomagajo, ker bo le na ta način dano klubu jamstvo za popoln uspeh.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Drevi ob pol 19 bo v telovadnici osnovne šole na Grabnu gimnastični trening in country tek. Vsi in točno! Istotam se sprejemajo tudi novi člani.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

1. marca 1934 telefonično:

Mariborska koča in Pohorski dom: 7 zju-traj —1, sneži in dežuje, sren 60, smuka za silo.

Ruška koča: 7 zjutraj —1, sneži in dežuje, sren 70, smuka za silo.

Klopi vrh: 7 zjutraj —1, sneži in dežuje, sren 90, smuka dobra.

Pesek: 7 zjutraj —2, zelo oblačno, sren 120, smuka dobra.

Senjarski dom: 7 zjutraj —2, zelo oblačno, sren 110 smuka dobra.

Činžat nad Fal: 7 zjutraj —1, sneži in de-žuje, sren 70.

Sv. Lovrene na Poh.: 7 zjutraj —1, sneži in dežuje, sren 30, smuka dobra.

Ribnica na Poh.: 7 zjutraj —2, sneži in de-žuje, sren 60, smuka dobra.

Rimski Vrelec: 7 zjutraj —2, sneži in de-žuje, sren 20, smuka za silo.

Mednarodna nogometna zveza je zboro-vala v Parizu. Organizacijski komite za izved-bo svetovnega prvenstva in predsednik med-narodne nogometne zveze so imeli v Parizu sejo, v kateri so poročali najprej o tekmah, ki so se izvršile v posameznih skupinah. Skle-nili so, da se 16 končnih udeležencev razdeli v dve skupini, ki bosta igrali vsaka zase. Ob tej priliki so tudi razmotrivali o pritožbi Švice v zadevi igralca Baratkya, ki je igral v rumun-ski državni reprezentanci; cela zadeva se je izročila rumunski nogometni zvezi z nalogom, da predloži dokaz, da je bil bivši Madjar upra-vičen nastopiti za Rumunijo. Udeležba Argen-tinije pri svetovnem prvenstvu je zagotovljena. Glede sodelovanja nogometa na prihodnji olimpijadi se bo šele odločilo na prihodnjem kongresu, ki se vrši o priliki svetovnega nog-metnega prvenstva v Rimu v mesecu maju.

Italijanska vlada je dovolila vsem svojim sportnim zvezam, ki se pripravljajo za olim-pijske igre, znaten popust na železnih. Vsi popusti veljajo za celo dobo do olimpijskih iger.

Marcel Thil se vedno svetovni prvak. V Parizu sta se borila bokserja srednje teže Marcel Thil in Spanec Ignacij Ara. Splošno se je mislilo, da bo Spanec zmagal, ker ima bolj-še udarce in ker je tudi hitrejši, toda prišlo je ravno nasprotno. Razočaral je navzoče občin-stvo, kajti Thilu ni bil nevaren. Borba je tra-jala celih 15 rund in svetovni prvak je nepre-stano napadal, četudi je bil zelo previden. Nje-gov napad ni bil namenjen toliko napadalnim akcijam kakor zato, da ni mogel priti Spanec do udarca. To se mu je v polni meri posrečilo, kajti Ara ni niti prišel do tega, da bi mogel izrabiti svoji zmoglosti, in Thil je lahko pre-magal svojega nasprotnika po točkah.

60.000 gledalcev pri nogometnih tekmah so imeli letos že četrčič — v Angliji seveda. Pred kratkim so zbrali to, za nas neobičajno število pri tekmah, ki sta jo ponovila Manchester City in Sheffield Wednesday. To udeležbo so pa celo prekažali preteklo soboto, ko je bilo 73 tisoč gledalcev.

Kvalifikacijska tekma med Egiptom in Fa-lesino se vrši 16. marca v Kairu. 31. marca pa v Palestini. Turčija, ki spada v to skupino, ne bo sodelovala pri svetovnem prvenstvu.

Velike priprave za berlinsko olimpijado. Nemški olimpijski odbor, ki vodi glavne pri-prave za prihodnjo olimpijado, je imel pred kratkim sejo, pri kateri so merodajni činitelji poročali o pripravah za berlinsko olimpijado. Kolikor se da posneti iz poročil posameznih voditeljev, zlasti predsednika nemšk. olimpijskega odbora, bo ta prireditve nekaj velikan-skega. Leta 1934, tako je dalje poudarjal g. predsednik, mora na vseh sportnih poljih biti veliko število mednarodnih in narodnih tekem ter tečajev v svrhu čimboljše priprave spor-tnikov za olimpijske igre na eni, in da se olim-pijska ideja poglobi med vsem narodom, na drugi strani. Dalje je poudarjal, da tu ne gre za mehanično reklamo, temveč se je treba vreči na pedagoško-duhovno pripravo vsega naroda za naloge, ki jih olimp. igre ne nalagajo samo tekmovalcem.

Ob tej priliki so tudi razmotrivali pripravo svojih sportnikov, katere bodo — kakor vse kaže — kar najbolje pripravili. Glavna preiz-kušnja njihovih sportnikov bodo takozvane nemške bojne igre, ki se vrše letos meseca julija v Nürnbergu. (Kakor znano se Nemei prva leta po vojni niso udeleževali olimpijskih iger; zato so prirejali lastne olimpijade kot nekako nadomestilo za te svetovne igre; svoje olimpi-jade so nazivali in jih še nazivajo nemške bojne igre). Govorili so tudi o nogometu in te-nisu, ki zaenkrat še nista v programu olimpijskih iger in katere bi Nemci očitno zelo radi spravili na program svoje olimpijade.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 2. marca: 11.00 Šolska ura: Ob 90 let-nici Jurčičevega rojstva (dr. Rudolf Kolarčič) 12.15 Ciganska glasba (plošče) 12.45 Poročila 13.00 Čas, tamburaški zbori (reprodukcija) 18.00 Slovenska narodna pesem v samospetih (plošče) 18.30 Alko-hol in kriminaliteta (dr. Bajlič) 19.00 Sokolestvo 19.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka) 20.00 Or-geljski koncert Pavla Rancigaja 20.30 Vokalni kon-cert štelke Korenčanove 21.00 Rusko glasbo izvaja Radio orkester 22.00 Čas, poročila, Radiojazz.

Sobota, 3. marca: 12.15 Baletna glasba na ploščah. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, pester repro-duciran koncert. 18.00 Ob 90-letnici Jurčiče-vega ro

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se račun enokolonjski, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dekle
ki zna kuhati, išče na gostilni službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2238.

Tehnični uradnik

išče primerne zaposlitve. Izveščen v administraciji. Nastop takoj. Cenjene ponudbe pod »Tehnik«-2237 na npr. »Slovenca«.

Vajenci

Pošteno dekle

iz dobre krščanske družine, s 4 razredi mešč. šole in malo maturo, želi stopiti kot učenka v trgovino ali kakšno drugo obrt h krščanski družini v Ljubljani ali v kakem mestu na Gorenjskem. Stanovanje in hrana v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Trgovina« št. 2191. (v)

Službo dobe

Jelonoša

z večletnimi izkušenj, vojaščinu prost, zmožen slovenskega in nemškega jezika in strojeopisja se takoj v hotelu »Orel« v Mariboru sprejme.

Delavec

ki se dobro razume na vrtna dela, dobi za en mesec takoj mesto. — Žužek, Škofja Loka.

Stanovanja

Dvosobno stanovanje takoj oddam. Naslov v upravi Slovenca pod št. 2209. (č)

Dvosobno stanovanje

oddam takoj ali pozneje. Naslov v upravi Slovenca pod št. 2236.

Stanovanje

komfortno štiri- in dvosobno, v bližini sv. Jožefa, se odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2160. (č)

Razno

Hranilne knjižice

in prepise prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun. A. & E. Skaberne, Ljubljana. (r)

Posredstva

Stavbne parcele

600 m² in večje, pri postaji Vižmarje — ugodno naprodaj. Naslov: Vižmarje št. 100. (p)

Gostilno

pri kolodvoru, s tujskimi sobami ter velikim hladnim skladiščem za žito ali gradbeni material — prodaja ali za najem Ivo Vranešič, Sunja. (p)

Novo vilo

polstanovanjsko, moderno, v Ljubljani, prodam. Naslov v upr. Slovenca pod št. 2235.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Obrt

Karbopakec
najboljši Trboveljski premog v zalogah dobi pri

L. Pogačnik
trgovina s kuravim, Bohoričeva ulica 5. Telefon 24.59
Zabojček le Din 11:50, dostavljen v hišo Din 13:—.

Umrli so nam naša ljuba mati

Sluga Liza

posestnica v Krčevini pri Ptuj

Sli so k počitku po trudapolnem življenju v 78. letu starosti.

Pogreb blagopokojnice se bo vršil v soboto 3. marca ob 8 iz hiše žalosti na pokopališču v Rogoznici.

Krčevina—Ptuj, dne 1. marca 1934.

Matilda omožena Pečovnik, Ivana, Terezija in dr. Jurij Sluga, otroci ter ostalo sorodstvo.

Vsako jutro mlajša!

Poskusite še drevi ta recept

Po zahvali divnega odkritja je mogoče odstraniti vse kožne gube ter koži vrniti mladostni videz.

Znanosti je že od davno znano, da povzročuje kožne gube in uvelost kože pomanjkanje gotovih vitalnih sestavin kože. Te dragocene sestavine se lahko sedaj nadomestijo po presenetljivi, nedavno iznajdeni metodi dr. Stejskala profesorja dunajske univerze.

Prof. Stejskal je iz kože skrbno izbranih mladih živali pridobil »Biocel«, aktivni princip živih stanic, ki je vsebovan v hranilu za kožo Tokalon rožnate barve. Z uporabo tega sredstva je mogoče, da se postarana in uvela koža naglo prehrani in pomladi, blede polt pa postane čista in sveža.

Poskusite hranilo za kožo Tokalon (»Biocel«) drevi. Že jutri zjutraj boste opazili

presenetljivo razliko v čistosti in svežini Vaše polti. Po enomesečni uporabi pa boste na videz najmanj za 10 let mlajši.

Turdka A. Volk

Ljubljana, Restjeva cesta 24
nudi najceneje vse vrste obojene moke in druge mletvske izdelke

Zahtevajte cenik!

Prodamo

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in naicejše »Turdka Karl Prelog Ljubljana Židovska ulica in Stari trg (I)

Najboljši sir

lastnega izdelka Mlekarske zadruge »Naklo«, živilski trg, stojnica. (I)

Kanarčke

rolarje, prima samce in plemenske samice, prodaja Jože Bitenc — Karlovška cesta 9. (I)

Vabilo na vpis akcij Invalidske zadruge d. d.

Invalidska zadruga d. d. v Beogradu odpravlja na podlagi odloka zbora delničarjev od 1. marca 1931. leta in odobrenja ministra trgovine in industrije II. 7203 od 12. jun. t. l. vpis za povečanje glavnice od 1.000.000 Din na 5.000.000 Din pridvidenega v pravilih.

Vpisuje se 40.000 akcij po Din 100.— nominalne

Vpisniki akcij dobe blagajniška potrdila, ki se po ključku vplačila zamenjajo s stalnimi akcijami. Na račun vpisanih stroškov se plača 20 Din za komad. Vplačani zneski se obrestujejo po 7% na leto, dokler niso izdane originalne akcije. Za vnaprej plačane delnice se računajo pri plačilu 9% obresti in se plačilo za toliko zniža.

Vpisniki izven Beograda naj pošljejo denar za vpis na naslov Invalidske zadruge d. d., Kralja Aleksandra 12 na čekovni račun pri poštini hranilnici št. 51.052.

Želja pobudnikov Invalidske zadruge je, da se s povišanjem kapitala ustanovi iz zadruge kreditni center za vse invalide v državi in s tem olajša drugače težak položaj invalidov, ki je najslabši ekonomski sloj našega naroda, a se je v resnici dostojno odzval višjemu pozivu.

Po ojačenju Invalidske zadruge se bodo kmalu ustanovila tudi druga koristna podjetja, ki bodo donasala koristi delničarjem in invalidom.

Zato se obračamo na vse ustanove javno-pravnega značaja, kakor tudi na vse ekonomske javne osebnosti in ustanove, za katere bi ta apel ne imel posebnih težkoč, da pomorejo tej edini invalidski delniški ustanovi v kraljevini Jugoslaviji k izpeljavi njene naloge, ki si jo je nadela pri ustanovitvi.

Vpis se vrši v Beogradu za časa uradnih ur na blagajni Invalidske zadruge d. d., Kralja Aleksandra 12, kjer se dobe poglobljene informacije, v notranjosti države pa pri pooblaščenih poverjenikih.

Uprava Invalidske zadruge d. d.

Opozorjamo na »Mali oglasnik«

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

HITRO!

Pomočite bolne in otekle noge v kopeli s Saltrat Rodellom. Bolečine kurjih oces so olajšane že v eni minuti. Otakline izginejo. Prekomerno potenje je ustavljeno. Dodajte enostavno Saltrat Rodell vodi v toliki meri, da dobi videz mleka. Na tak način dobite kisikovo kopel, ki zdravi, osvežuje in oblažuje. Saltrat Rodell se prodaja v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

25% popusta

dobi kdor naroči ozir. kupi od 15. II. 1934 do 15. III. 1934 knjigo:

Dr. Potočnik: Dobri pastir.

Premišljevanja o življenju našega gospoda Jezusa Kristusa in njegovih svetnikov. Knjiga obsega tri dele. I. del 359 strani, nevez. Din 38.—, vez. Din 50.—, II. del 381 strani, nevez. Din 40.—, vez. Din 52.—, III. del 290 strani nevez. Din 40.—, vez. Din 52.—.

Ni je lepše in primernejše slovenske knjige o premišljevanju življenja, delovanja in trpljenja našega Zveličarja, kot je ravno Dobri pastir. V prvem zvezku nam opisuje dobo pred rojstvom Jezusovim, njegovo mladost, mladeniško dobo do njegovih čudežev in ustanovitve kraljestva božjega na zemlji. V drugem zvezku nam opisuje njegovo delovanje na svetu. V tretjem pa opisuje Zveličarjevo trpljenje, njegovo smrt in častljivo vstajenje.

Knjiga je pisana v krasnem slogu, tiskana na finem papirju ter lepo opremljena.

Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Dobro liuba« in »Bogoluba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

Življenje sv. Gabriela od žalostne Matere Božje

Letos prvič obhajamo Slovenci god sv. Gabriela od žalostne Matere. Zato je prav, da bi vsi spoznali tudi njegov življenjepis. Prevod so oskrbeli ljubljanski bogoslovci po italijanskem izvirniku. — Cena tej knjigi je tako majhna, da jo bode prav vsak lahko kupil. Knjiga obsega 129 strani, in velja nevezana Din 10.—. Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

Ludvik Ganghofer:

29

Samostanski lovec

»Daj mi mir z dekletom, Z mojim kruhom se je hranila... in za plačilo mi pošilja frajmana na vrati«

»Jezus!« je kriknila Zefa, se prišla z obema rokama za srce in blede omahnila na blazino.

»Strašno slabo mi je prišlo!« je rekla Zefa medlo in se oklenila njegove roke.

»Poglej, Zefa! Stori meni na ljubo, vsaj skrb radi tebe mi vzemi s srca, bolezen se ti hujša od ure do ure... poglej, če bi se mogla premagati in zavžiti krvavi cvet.«

»In če bi mi šlo za zveličanje, Wolfrat... tega ne storim! Raje naj je konec in naj takoj izdihnem.« Globoko je šel po sapo in vstal.

»Pazi na čas, Wolfrat!« je dejala, »moraš v solarno. In tablico moraš še tudi zabiti zunaj.«

Vzel je desko, poiskal kladivo in se namenil iz sobe. Med vrati že se je spet obrnil, odločil od ilnate stene lesen trkelj in segel v vdolbino po možno s krvavim cvetom.

»Kaj pa hočeš s tem?« je plaho vprašala Zefa.

»Proč moram spraviti. Saj ne morem pustiti, da bi gnilo tu v steni.«

Potem je odšel. Pred hišo je postal. »Muc, muc!« je poklical. Iz skednja je pritekla siva mačka. Stresel je pred njo strjeno kri iz možnjčka. »Vse mačjega vredno! Pa naj ima mačkale.«

Stal je in gledal žival, kako je hlastno planila po kosih; toda čim hitreje je žrla, čimbolj se je zdelo, da ji jed tekne, tembolj temno je gledal Wolfrat, tembolj se ga je polasčala divja jeza in mu napejala žile na sencih. In ko je mačka polizala zadnjo drobtino, je zavil Wolfrat zviško-

ma kladivo: »Da bi samo ti imela kaj od tega?« Zagnal je kladivo. Žival je ječaje poskočila in obležala mrtva na zemlji.

Tedaj je pritekel okoli vogla Lipče. Hlastno je stegnil Wolfrat roko in skril mrtvo mačko pod jopičem; rad bi jo spet oživil; žival je bila fantova ljubljanka in tovarišica pri igri.

Naglo je zavil proti meji in stopil na cesto. Pogledal je, plašno okoli sebe in vrgel mačko v šumeči potok.

Potem je zabil ob plotu poleg vrat otrokovo nagrobno tablico s kladivom v zemljo, tako da je gledala poslikana stran na cesto. Povedala naj bi vsakemu mimoidočemu: »Zmoli očenaš, tu se je mudila smrt in je odšla spet na pot k drugi hiši — moli, moli, morda si na vrsti sedaj ti!«

Prav ko je udaril Wolfrat zadnjikrat s kladivcem, se je prikazala na cesti Cenca. Videla ni ne solarja ne deske; temno je strmela samo v tla pred seboj.

»Moli, moli,« je klicala nagrobna tabla, »morda si na vrsti sedaj ti!«

Wolfrat je zagnal kladivo čez mejo in je hotel oditi v solarno. Kotli so morali biti zakurjeni že danes, ako so hoteli naslednji delavnik začeti nemoteno z varjenjem.

Tedaj je opazil, da je na obleki, kamor je skril mačko, od prsi do kolena oškropljen s krvjo. »Človek ali mačka — nekaj obvisi vedno na stori!« je zamrmral in stopil k potoku, da bi se očistil. Zajel je nekaj prgišč vode in madeži so izginili. »Ali se dobi za ono drugo tudi kje kaka voda?«

Ko se je spenjal spet na cesto, je začel peket konjskih kopit. Ni hotel srečati spreveda, ki se je bližal, in je skočil za grmovje.

Glasno kramljaje so šli mimo: najprej gospod

Henrik Inzing, samostanski prošt, in gospod Schluttemann, oba na konju; za njima brat Severin z izpodrečano kuto in z okovano gorjeco v roki; na njegovi strani Valtj z nabito polnim nahrbtnikom; in potem še štirje samostanski hlapci s težko naloženimi krošnjami.

»To bo Hajmo zijal, ko nas bo zagledal!« je menil brat Severin, ko je šel mimo grma, za katerim se je skrival Wolfrat. »Veselim se že nanj; veš, fant, vrtar ima sonce vedno rad — in to sveti tako mlo in toplo v Hajmovih očeh!«

»Rad bi vedel, zakaj ga ni bilo včeraj pri velikonočnem rajanju!« je menil Valtj. »Moral bi mu nekaj povedati in sem čakal...«

Šumenje potoka je zaglušilo besede mimoidočih. Wolfrat je stopil izza grma in pogledal za odhajajočimi.

»Zdaj se dviga kladivo nad mačko!« je zamrmral in se prijel z obema rokama za glavo.

13.

Gospod Henrik Inzing se je napolnil v gore nad pojočega petelina. Duhovniško obleko je bil zamenjal za viteško lovsko opremo, ob kolkah je nosil lovsko potrebnost in samostrel na hrbtnu. Prav tako se je oborožil gospod Schluttemann; iz njegovih srepnih oči pa ni »alo nič dobre loveške volje; gospa Cecilija, ki je morala hočeš nočeš izpustiti za celi teden z vajeji, mu je bila pripravila slovo, katerega učinki naj bi povsem zadoščali za osem dni.

Kakšne volje je bil gospod Schluttemann, sta občutila takoj spodaj pri jezeru oba ribiška hlapca, ki sta v široko zgrajenem čolnu čakala na prošta in njegovo spremstvo. Po valptovem mnenju nista dovolj dobro osnažila dna pri čolnu in tako je udaril izpod mustač gospoda Schluttemann-

na nanju vihar, da sta se potuhnili ko dvoje jelenjih mladičev, ki jima pade prvi sneg na gobce.

Valtju in štirim hlapcem je bilo ukazano, naj se napolijo v Rdečino čez planšarije. Brat Severin se jim je hotel pridružiti. »Ljudje nosijo dragocene stvari na grbah,« je menil, »mora biti pri njih nekdo, ki bo nanje pazil.«

»Ne, brat, pojdi le z nami!« se je nasmehnil gospod Henrik. »Ljudje hodijo zate prepočas. Ti moraš krepko spešiti, da boš zgubil nekaj masti, drugače se ne boš mogel v vrtu pripogibati.«

Brat Severin je vzdihnil in se udal v svojo znojapolno usodo. Čoln je odrinil po jezeru, katerega bleščečo gladino ni buril najmanjši veter. Kaplje, ki so se usipale s pluskajočih vesel, so se iskriale v solncu ko biseri; hlap je ovijal vse gore v lahno meglo; po sivih, visoko nakopičenih pečeh in skozi vedno zeleni gorski gozd so se vili šumeči hudourniki, srebrnini žilam podobni.

»Povejte, gospod valpet,« je gospod Henrik užival z očmi to lepoto vseokrog, »kje na svetu je še samostan, katerega knez se more ponašati s tako stolnico, kakršno imam jaz; stensko slopje zgrajeno za veke, opločje en sam čagalj in stroha nebo z žarečim božjim očesom!«

Gospod Schluttemann je zamomljal nekaj, kar naj bi pomenjalo njegovo pritrjevanje. Zada v čolnu je pa tožil brat Severin: »Božje oko strašno peče — »božja dobrot« bi hladila...« Segel je z roko v mizro vodo in si oškropil čelo.

Ribiška prosta sta hotela zaveslati prav po sredi jezera hlapci ribarni, odkoder je vodila najkrajša pot v Rdečino. Gospod Henrik jima je pa ukazal: »K samotarni, odtam se bomo povzpeli v hrib!«

»Reverendissime,« je segel vmes gospod Schluttemann, »to je pa vražji ovinek!«